

ANUL XVI NR. 9 (613) — 25 februarie 1967

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Flacăra

me- men- to

carte

● O cuprinzătoare monografie despre **Matei Millo** a publicat recent Mihai Florea la editura «Meridiane». Cu o documentație istorică și biografică tinzând către exhaustivitate, cu o bună pregătire de specialitate și cu pricepere în a-și organiza materialul, Mihai Florea a scris o carte utilă și atrăgătoare. Copilăria, marile roluri, anii de studii în străinătate, prietenii și adversitățile lui Matei Millo, sint rînd pe rînd supuse analizei, pentru a rezulta un portret global al acestei mari personalități a teatrului românesc din secolul trecut.

● A apărut cartea lui Viorica Cosma dedicată lui **Teodor Burada** (seria «Viața în imagini» a Editurii muzicale). Un text bogat în date, un catalog al creației lui T. Burada, o bibliografie și un număr de 124 de ilustrații (cărora li se citează de fiecare dată izvorul) dau într-adevăr o imagine asupra vieții și operei celui ce a

fost «muzicolog, folclorist, etnograf, violonist, profesor, compozitor, jurist, arheolog, istoric, lingvist, muzeograf, literat», domenii în care a lucrat, în fiecare, cu rîvnă și merit.

● Vasile Tomescu a editat de curînd volumul **Pagini din istoria muzicii românești** de George Breazul (Editura muzicală). Este o carte cuprinzătoare (600 p), cu suficient material pentru a ne da o imagine de ansamblu asupra personalității acestui strălucit muzicolog al nostru. Studiul introductiv (bilingv — română și franceză) — ca întreg aparatul critic al acestui prim volum — trasează de altfel principalele coordonate ale volumului. Dacă lucrarea ar fi beneficiat și de un indice de nume și de opere, manevrarea ei ar fi fost încă mai lesnicioasă. Ea constituie, în orice caz, un pas important în direcția realizării unei ediții critice necesare a operei integrale a lui George Breazul. De altfel e timpul, credem, să se înceapă tipărirea unor ediții critice integrale a tuturor muzicologilor noștri — am avea astfel un corpus exemplar al criticii, istoriei și esteticii muzicale românești. Însă el se cuvine să fie exemplar din toate punctele de vedere.

● O importantă lucrare cu valoare istorică și istoric-literară — necunoscută pînă acum — a publicat recent istoricul Ilie Corfus (vezi vol. VIII al culegerii *Studii și articole de istorie* editate de Societatea de științe istorice și filologice). Este vorba de **Cronica mestesugarului Ioan Dobrescu (1777-1830)**, «tir-cronică al bisericii din mahalaua Bătușii» din București, cojocar și apoi negustor care, între 1802 și 1830, și-a făcut conștiințioasă însemnări asupra evenimentelor timpului, uneori într-un limbaj de mare plasticitate. Editarea acestei cronici în volum separat (eventual împreună cu **Cronica Androneștilor**, descoperită de același autor) ar fi necesară.

disc

● **Tita Bărbulescu**, solistă de muzică populară foarte cunoscută din emisiunile Radioteleviziunii, este mereu prezentă și la «Electrodisc». Pe ultimul ei disc găsim: «Îndeamnă-ți murgul, neiculiță», «Măi neicuță, puule», «Dorule, eu dau pe vale» și «Unde neica mi se ascunde». Acompaniază Nicolae Băluță. Iar Tita Bărbulescu cîntă de mai mare dragul! (EPC-776).

● **Dimitru Sopon**, tot în tovărășia lui Nicolae Băluță, pe alt disc, cîntă d-alea de-ale noastre, cu voce și (mai ales) cu suflet: «Cine-a zis încăi doina» sau «Mîndră ce-ai zis că mă iei». Iar dacă întoarceți placa, o puteți asculta pe **Maria Butaciu-Dragu**, însoțită de Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii dirijată de George Vancu, în «Mama cînd m-a legănat» și «Cucule, pasăre dragă» (EPC-785).

● Dacă lași ascultat pe Fărămișă Lambru, dacă îl știți pe Marcel Budală, atunci trebuie să-l auziți și pe **Ilie Udilă**. Tot la acordeon cîntă și el, dar... alt fel. Poate că tot atît de bine, poate că nu (or spune unii), însă cînd țîșnește sunetul armonicii sale de pe discul EPC-778 nu mai puteți sta locului. Mai ales în jocul «Trei păzește!». Ca să nu mai vorbim de «Șirba de la Babadag».

cinema

● **Olandezul zburător**. Frumoasă legendă a corăbierului blestemat să rătăcească pe mări l-a inspirat lui Wagner cunoscuta operă. Cineastul german Joachim Herz a ecranizat-o, dîndu-i însă un cadru cinematografic de o imobilitate greu de suportat. Doar imaginea lui Erich Guskow ne mai trimite gîndurile pe undeva, prin lumea fermecată a legendelor. În rolurile principale: Anna Prucnal (Soare și umbră), Fred Düren (Amigo, Hafifa), Gerd Ehlers (Limuzina negră). Cîntă corul operei și orchestra Gewandhaus din Leipzig.

● **Inspectorul de poliție**. Încă o ecranizare. Piesa lui John Priestley, cu construcția ei bine ritmată, a făcut casă destul de bună cu filmul. Senturile demascatoare ating însă uneori zona intențiilor moralizatoare. Regia: Guy Hamilton

Anna Prucnal

(Discipolul diavolului). În distribuție: Alastair Sim, Olga Lindo (Femeia în halat), Brian Worth (Ultima vacanță), Arthur Young.

● **Zile reci**. Reconstituire sobră, bine condusă cinematografic, a unor evenimente reale din istoria Ungariei în timpul războiului. Regia și scenariul aparțin lui Andras Kovacs. Pe generic, actori binecunoscuți: Latinovits Zoltan (Foto Haber, Drama Ciocirliel, Repulsie), Darvas Ivan (Lilioni, Salonul nr. 9, Un nou Ghilgameș), Margit Bara (Mindrie), Eva Vass (Scara în spirală, Cerneala roșie).

● Actori ce trebuie văzuți: **Michèle Morgan**, **Bourvil** (Oglinda cu două fețe), **Lino Ventura** (Un martor în oraș), **Jean-Paul Belmondo** (Omul din Rio), **D. Banionis** (Nimeni nu voia să moară).

● Cîteva noi producții ale studioului Animafilm își anunță intrarea pe ecran: **Cinci săptămîni în balon** (Olimp Vărășteanu), **Aventurile lui Bobo** (seria a IV-a; regia: Florin Angheliescu), **Umbra** (Laurențiu Sîrbu), **Muntele** (Paul Mateescu), **Terra** (Ștefan Munteanu), **Apartmentul** (Eduard Sasu), **Sănătatea mintală a copilului** (Virgil Mocanu).

muzică

● La Filarmonica «George Enescu» dirijează săptămîna aceasta **Djura Iacsić** din R.S.F. Iugoslavia: Suito «Muzica apelor» de G.F. Händel, Simfonia a II-a de Jean Sibelius și un concert de vioară (Mi major) de Johann Sebastian Bach, cu Varujan Cozighian solist (25-26 februarie — sala Ateneului).

● Joi 2 martie, Orchestra de studio a Radioteleviziunii dirijată de **Liviu Ionescu** reapeare în stagiune cu ciclul «Tribuna tinerilor soliști». Vor urca pe podiumul studioului de concert la Radioteleviziunii **Krimhilda Cristescu** (Beethoven — Concertul nr. 1 în Do major pentru pian și orchestră), **Miltiade Nenoiu** (Mozart — Concertul în Si bemol major pentru fagot și orchestră) și **Cornelia Vasile** din Timișoara (Paganini — Concertul nr. 2 în Si minor pentru vioară și orchestră).

● La 3 martie, o îndelung așteptată premieră la operă: «Lohengrin» de Richard Wagner sub conducerea muzicală a dirijorului **Mircea Popa**, în regia lui **Jean Rînzescu** și decorațiile lui **Roland Laub**. Distribuția? În rolul titular **Ludovic Spiess** sau **Octavian Naghiu**... Dar să așteptăm premiera. Sala Teatrului de operă și balet.

teatru

● **Domniile Glembay**, piesa unuia dintre cei mai reprezentativi scriitori iugoslavi — Miroslav Krleža — capitol al unei vaste trilogii dramatice, zugrăvind cu un viguros condei realist ascensiunea și apoi prăbușirea unei familii de mari burghezi din Zagreb. Tipuri pregnante, atmosferă. **Mony Ghelerter** a realizat în bună măsură tipologia eroilor și atmosferele piesei. Cu unele rezerve notăm personajele realizate de Gh. Cozoric și Cella Dima, șarja lui **Mihai Berechet**, intențiile lui C. Bărbulescu (Teatrul Național Studio).

● Costume, lumini, mișcare multă scenică, efecte directe, cu mai mult sau mai puțin gust, cu un decor eclatant și cu un text firav — iată coordonatele **Paradei revistei** care, urmînd oarecum o tradiție a teatrului «C. Tănase» apelează la un număr de bine știuți colaboratori. Recunoaștem «uneltele» lui Horia Căciulescu, Zizi Șerban, Puiu Călinescu, Stela Popescu și cam alții. Păcat că acest gen cu atîta priză la public nu folosește și un limbaj teatral mai modern.

● **Naufraziții**. Ștefan Berciu a schimbat arsenalul piesei polițiste cu cel mereu receptat de public al melo-ului convertit într-o pledoarie pentru «naufraziții» (acesta e și titlul piesei) vieții care pot fi aduși pe linia de plutire. În acest cadru discutabil, regizorul **Cristian Nacu**, mergînd pe direcția textului, a

realizat la Teatrul de stat din Birlad un spectacol în care joacă Ștefania Donca, Zaharia Volbea, C. Vurtejanu, St. Tivoderu. Decorul, Sorin Popa.

● **Clasicii români** **Aleksandri** și **Caragiale** sint alăturați într-un spectacol realizat de studenții Institutului de teatru din București, pe scena studioului care le aparține. Vă recomandăm acest spectacol (**Năpasta** și **Coana Chirița**) frumos gîndit și realizat de regizorul-profesor **Sanda Manu**, în care veți înfrîni interesantele virtuți scenice ale tînrului actor de film **Dan Nuțu** (Ion Nebunul) și cîriva cinerii promițători: **Manuela Marinescu**, **Sibila Oarcea**, **Cristina Ștămate**, **Mihai Butnaru**, **Eusebiu Ștefănescu**. Decorurile de atmosferă, realizate cu gust, aparțin lui **Traian Nițescu** și **Mircea Ribinski**.

● **Ion Luca**, valoros dramaturg, e în sfîrșit jucat cu piesa sa istorică în versuri, admirabil poem de culoare și dramatism, **Rachieria** la Teatrul de stat din Arad.

● **Maria Földes**, a cărei operă dramatică se caracterizează printr-un patos de bună calitate, e prezentă cu o nouă premieră, **Al 7-lea, trădător**, la Teatrul de stat din Satu Mare. Bravo provincia! Două premiere asupra cărora vom reveni.

● **Debutorii în dramaturgie**: acesta e unul din titlurile spectacolului-lectură ale Teatrului Mic. După «botzele scenei» făcut lui **Dimos Rendis**, al cărui text a fost pus în valoare de regia lui **Mihai Dimiu** și de un esențializat și expresiv decor de **St. Hablinski**, sint anunțate și alte debuturi printre care acela al lui **Al. N. Popescu** (cu piese într-un act).

Mihai Berechet

plastică

● **Gabriel Ștefănescu-Arephy** — pictură. Ne aflăm în fața unui artist ale cărui lucrări au figurat la diverse expoziții internaționale cu mulți ani în urmă (printre altele, la Salonul independenților de la Paris, 1936). Cu cea din aceste zile pictorul se prezintă publicului după 30 de ani de absență. 60 de lucrări care amintesc de aproape toată gama mișcărilor artistice ale secolului, de la preocuparea pentru volume ale cubismului («Concert Chopin», «Portretul poetului», «Spaniola»), pînă la abstractionism, în care culoarea a abrogat orice formă și supralicitudindu-și potențele încearcă să releve pur cromatic senzații sau idei («Culoare e senzație», «Folklor», «În spațiu» etc.). Dar Ștefănescu-Arephy rămîne, în ciuda acestor evaziuni, un portretist al realului, al văilor verzi, al oamenilor, al scenelor de natură, ca în solitudinea galbenă a peștilor dintr-un acvariu sau în zborul elevat al stulurilor de albatroz. (Sala Nicolae Cristea, str. Brezoianu nr. 24-25.)

● La a 19-a manifestare publică **Bernard Buffet** (39 ani) rămîne fidel manierei prime care l-a consacrat acum aproape 20 de ani. La expoziția din aceste zile de la Paris, autorul prezintă 10 tablouri, unele de mari proporții, pe o singură temă: tauromahia. Buffet a fixat tauroderii și picardorii într-un climat ireal, ferind neori arbitrare personajele, situîndu-le în posturi schematice și dărîndu-le figuri înghețate, utilizînd același grafism agresiv al liniei drepte.

● «Arta și istoria sa, de la origine pînă în zilele noastre» este una din

Kees Van Dongen

ultimale cărți apărute în colecția Le Liv de Poche. Autorul, E.H. Gombrich.

● Retras de zeci de ani la Mont Carlo, **Kees van Dongen**, unul dintre pușinii pictori care au rămas credincioși mișcării fove, a împlinit de curînd 90 ani. Mai cunoscut în primele decenii ale secolului, cînd de altfel devine cel bru, mai ales prin portretele sale, V. Dongen a trăit în ultimele decenii izolat împovărat de bătrînețe și recenta i aniversare a trecut aproape nebăgată în seamă.

televiziune

Se anunță o săptămîna bogată, «Dialog la distanță», sport, patinaj artistic

Asadar:
● **DUMINICĂ 26 FEBRUARIE**. Văzătorii primăverii în bocanci cu crampoane ne cheamă irezistibil pe stadioanelor sau, măcar, în fața micilor ecrane. Ni promite o emisiune sportivă diversă din care — nădăduim — fotbalul nu fi lipsă ● În cea de-a doua înfășurare, fața publicului a popularei teledebut **Dialog la distanță** se înfruntă talen de ambele sexe și toate vîrstele din regiunile Brașov și Galați. Prezint George Carabin, Mihai Florea și Le Besoiu (18.30).

● **MARTI 28 FEBRUARIE**. Sonetlor lui Michelangelo îi este închină emisiunea **Recital poetic** (19.23) ● Că sprijinul Arhivei Naționale de Filme ve vedea (sau revedea) cîteva Filme de animație (19.35) ● Compozițoare și spirată și interpretă sensibilă, **Mia Brașore** apare alături de vechiul ei partener **Petre Alexandru** într-un program vădit adresă: cei cu temple cărîm (20.00) ● Teatru: «Sînziana și Pepele de V. Aleksandri, în interpretarea actorilor Teatrului de stat din Brașov (20.2

● **MIERCURI 1 MARTIE**. **Aventura lui Robin Hood** (19.40) ● Emisiuni Cabinet medical TV are în vedere o boală «de sezon»: gripa (20.1) ● Ascultăm un distins interpret din Anglia: violonistul **Ralph Holmes** (20.30) ● **Față în față**, en siunea mult discutată de telecricarii, ne aduce de astă dată la masa vorbirilor în contradictoriu reprezențanți ai comerțului și cumpărătorii (20.5) ● **La Viena începe Campionatul mondial de patinaj artistic**. La proba perechi (figuri libere) ne vom reîntîl cu vechi cunoștințe de la Ljubljana vom face altele noi (21.20).

● **JOI 2 MARTIE**. Vom urmări deal doilea episod al «Călătoriilor căntanului Cook» din ciclul **Călătorii geografice** (19.35) ● **Ancheta TV** es rezervată unor probleme de asistențisanitară (20.00) ● În cadrul emisiunii **Orașele muzicii**, muzicologul **George Șbârcea** ne prezintă Helsinki — oraș în care a trăit mulți ani și a creat o val roasă operă muzicală **Jean Sibelius** (20.4) ● De la **Campionatul mondial de patinaj artistic** vizionăm spectaculoa probă de «dansuri» (21.10).

● **VINERI 3 MARTIE**. Cu de obicei **Săptămîna** (19.30) ● **Reflector** (20.3) **Avanpremieră** (20.45) și **Teleglob** — O călătorie în Tanganyika (21.00). Reportaj pe marginea unui eveniment muzical: premieră cu «Lohegrin», capodopera lui Richard Wagner la Teatrul de operă și balet din București (21.30) ● Ne încheiem seara asistînd la proba de «exerciții libere bărbat» din cadrul **Campionatului mondial de patinaj artistic de la Viena** (22.10)

● **SIMBĂTĂ 4 MARTIE**. După emisiunile de «scurt-metraj»: **Panoramă** (19.23) și **Dincolo de micul ecran** (19.35) vom urmări cu același vi intersecvențele **Telescopului** (20.0) și apoi vom palpa din nou pentru via și integritatea corporală a **Sfîntului** (21.00) ● După 30 de minute de muzică ușoară (21.50) ne reîntînim cu rubrică **Memoria peliculei** pe care nu o da am apreciat-o dar care a fost demă uitării (22.40) ● Vom admira din nou grația incomparabilă a tinerelor concurente la «exerciții libere femei» din **Campionatul mondial de patinaj artistic de la Viena** (22.50).

sport

Pronosticul lui **TITUS OZON** la concursul Pronosport nr. 8 din 26 februarie 1967

Camp. cat. A

- I. Steaua—C.S.M.S.
 - II. Rapid—Farul
 - III. Universitatea Cluj—U.T.A.
 - IV. Steagul Rașu—Jiul
 - V. Petrolul—Politehnica
 - VI. Universitatea Craiova—Dinamo București 1
- Camp. italian cat. A**
- VII. Bologna—Spal
 - VIII. Cagliari—Roma
 - IX. Juventus—Torino 1
 - X. Lanerossi—Brescia 1
 - XI. Lazio—Milan 1
 - XII. Mantova—Fiorentina 1
 - XIII. Napoli—Atalanta

Successesele oțelurilor

În unele secții de producție a randament mai scăzut ale Combinatului siderurgic Hunedoara s-au luat anul acesta măsuri de întărire a conducerii tehnice și de mărirea a capacității de lucru. La oțelării s-au stabilit măsuri eficiente privind educerea duratei de elaborare a șarjelor prin îmbunătățirea funcției de pregătire a fierului echilibrată, ridicarea regimului termic al cuptoarelor și micșorarea timpului afectat reparațiilor urgente. De asemenea, s-a experimentat, cu rezultate bune, utilizarea calculatorului electronic la optimizarea tăierii laminelor semifabricate, fapt care a dus la sporirea producției de oțel în cantitate de circa 5 000 tone pe an; s-a perfecționat și continuă să se îmbunătățească tehnologia de insuflare și utilizare a oxigenului ca intensificator în procesul de elaborare a oțelului, procedeu aplicat pentru prima dată în țară la Hunedoara.

Ca urmare a măsurilor aplicate, planul de producție pe luna ianuarie a fost îndeplinit și epășit. S-au realizat peste prevederi 1 250 tone coș metalurgic, 250 tone fontă, 500 tone țel, 300 tone laminate finite line și alte produse, a căror valoare totală se ridică la 2,5 milioane lei. Au fost îndeplinite condiții mult mai bune decât în anii trecuți și prevederile contractuale, diminuându-se rezervele de livrare a laminatelor către beneficiari. Toate acestea constituie o garanție că sporul de producție prevăzut pentru acest an va fi realizat și depășit.

Noi rase de găini

Pornind de la considerentul că majoritatea cooperativelor agricole de producție crescătoare de păsări din regiune dispun de efective de găini din rase mixte și prea puține din rasele de carne Cornish și Rock Alb, cercetătorul principal ing. Elena Calotoiu și colectivul său de la Stațiunea experimentală Dobrogea au întreprins o serie de cercetări și experiențe în scopul îmbunătățirii raselor cu o viabilitate ridicată pentru carne.

S-au experimentat diferite scheme de încrucișare între rasele de găini existente, îndeosebi între cocosi din rasele Cornish și Rock Alb cu găini Plymouth barat. În toate variantele s-au constituit loturi de pui de la vârsta de o zi, urmărindu-se aspectul penajului, dezvoltarea corporală, consumul de furaj și randamentul la sacrificare. Cele mai bune rezultate economice le-au dat metișii obținuți în urma încrucișării cocoșilor Cornish cu găinile Plymouth, care au înregistrat la vârsta de 10 de zile o greutate de 1,367 kg — cu 34 la sută mai mare față

Palatul Marii Adunări Naționale a găzduit în zilele de 20-21 februarie cea de-a VI-a Conferință a Uniunii Asociațiilor Studenților din Republica Socialistă România. La Conferință au participat 500 de delegați reprezentând tineretul studios din cele 15 centre universitare din țară, precum și numeroși invitați.

Manifestându-și atașamentul și dragostea față de partid, delegații și invitații au întâmpinat cu multă căldură și entuziasm pe conducătorii partidului și statului sosiți în mijlocul lor.

Întâmpinat cu îndelungi aplauze a luat cuvântul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cuvîntarea secretarului general al C.C. al P.C.R. a fost în repetate rânduri subliniată de aplauzele vii și puternice ale asistenței.

În fotografia noastră: conducătorii partidului și statului în mijlocul participanților la cea de-a VI-a Conferință U.A.S.R.

de lotul martor (Plymouth cu Plymouth). Metișii masculi au ajuns, în aceeași perioadă de timp, la 1,500 kg. Și încă un rezultat: pentru realizarea unui kilogram spor greutate vie se consumă de data aceasta o cantitate de nutrețuri cu 7,2-9,6 la sută mai mică decât la lotul martor.

În urma acestor concluzii, cu sprijinul specialiștilor de la sta-

țiunea experimentală, la mai multe cooperative agricole de producție din raza orașului Constanța s-au creat condiții și s-a trecut la aplicarea noii metode de producere a puilor pentru carne, ea urmînd a fi extinsă anul acesta în toate unitățile agricole din regiune care dispun de găini din cele două rase.

Nicolae SIMION

Pregătiri turistice

Un grup de specialiști — economiști și arhitecți — din regiunea Galați a făcut recent un studiu privind punerea în valoare a unor importante obiective turistice din zona pitorească a Vrancei. Cu această ocazie au fost valorificate patru trasee turistice de la Focșani (care se prevede a fi și centru de coordonare turistică pentru Vrancea) spre cele mai interesante și atrăgătoare localități de pe pămîntul «Mioriței». Astfel, la Soveja, prima stațiune climaterică din regiune, Cimpuri, satul lui Moș Ion Roată, Lepșa, «Poarta» dinspre nord-vest a Vrancei, Năruja și Tulnici, Herăstrău și Andreiașu — țară a buciumașilor și fluierașilor, a jocului și portului național străvechi — se vor construi numeroase cabane turistice și campinguri, vor fi renovate monumente istorice și case memoriale și se vor amenaja drumuri spre

izvoarele minerale «Vulcanii noroiși» și «Focul viu» de pe dealurile Andreiașului.

Oaspeții acestor meleaguri vor fi tentați să facă popas la izvoarele Putnei și ale Milcovului, pe defileul Zăbalei și al Sușiței, în drumul cărora se întîlnesc sate cu vechi tradiții folclorice ca: Nereju, Mera, Valea Sării și Răcoasa, grupuri mănăstirești, vechi ctitorii și biserici devenite monumente istorice.

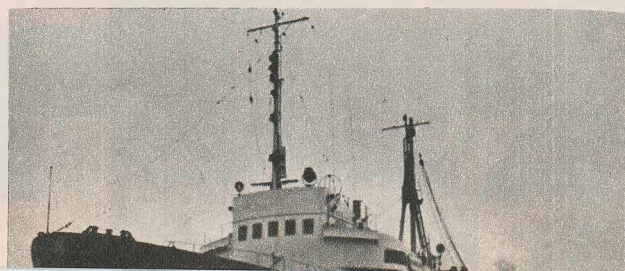
În legătură cu dezvoltarea turistică în regiunea Galați și mai ales în această parte a regiunii, la Focșani se prevede construirea unui hotel turistic cu 120 de paturi, modernizarea unor drumuri regionale și extinderea altora de legătură, înființarea de unități comerciale noi și puncte de alimentare pentru autoturisme.

I. MECA

În luptă cu ghețurile

În decursul acestei ierni capricioase, ghețurile au blocat Dunărea pe mari trasee folosite în traficul naval. De la corespondentul nostru Maxim Gherasim am primit mai multe fotografii ce ilustrează eforturile intense ale lucrătorilor de pe spargătoarelor noastre de gheață care

se străduiesc să degajeze de ghețuri canalurile de circulație. Corespondentul nostru subliniază îndeosebi activitatea spargătorului de gheață «Voinic» — a cărui imagine o vedeți alăturat — fotografiat de el în luptă cu ghețurile de pe brațul Sulina.

telegrame

Provizii pentru 200 de ani. Ațișia ani va putea fi aprovizionat Combinatul siderurgic Galați cu dolomit și calcar din străfundurile dealurilor Mahmudiei, Dobrogea. Descoperirea acestor zăcămintă a fost făcută recent de cercetătorii întreprinderii geologice de exploatare din Tulcea.

O modernă fabrică de mobilă se va construi în zona industrială din vestul orașului Oradea. În hala de fabricație — ce va ocupa o suprafață de 10 000 mp — se vor produce anual 24 000 garnituri de mobilă. Noua fabrică va intra în funcțiune în a doua jumătate a anului 1968. Durata de construcție va fi mai scurtă decât de obicei, deoarece 90% din lucrări vor fi realizate prin folosirea prefabricatelor.

3 000 de documente și pes-

te 100 de hrsoave feudale, pitace și urice, se găsesc în Arhivele statului din Botoșani. Printre altele, arhiva posedă un incunabul cuprinzînd texte din clasicii latini, care a fost editat în anul 1472. Cel mai vechi hrsov a fost emis sub domnia lui Grigore Ghica și, în afara datelor pe care le conține, este împodobit cu stemele tuturor județelor Moldovei, pictate în culori vegetale și praf de aur.

Cu 100 km se va scurta distanța dintre Hirșova și Tulcea, datorită lucrărilor de modernizare efectuate pe șoseaua regională Hirșova-Topolog-Cataloi. La executarea lucrărilor de modernizare se vor folosi 73 000 mc piatră, din care 33 000 vor fi transportați prin contribuția voluntară a locuitorilor satelor și comunelor ce se găsesc în apropierea șoselei.

În cea mai veche cetate geto-dacică

Zimnicea este din nou în atenția arheologilor: lângă acest oraș se găsesc urmele celei mai vechi cetăți geto-dacice descoperite pînă acum (secolele IV-I î.e.n.). Primele săpături arheologice s-au efectuat aici încă în veacul trecut, sub conducerea lui Cezar Bolliac, apoi în 1924 sub conducerea prof. Ion Andreieșcu și, în 1948-1949, sub conducerea prof. Ion Nestor.

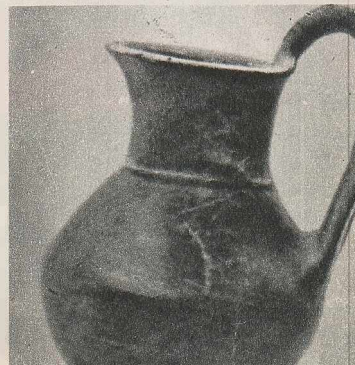
Reluate de curînd, investigațiile arheologice de la Zimnicea de care se ocupă trei cercetătoare de la Institutul de arheologie (Alexandrina Alexandrescu, Suzana Dimitriu și Mariana Chișescu) au dus la descoperirea unor însemnate vestigii ale trecutului. S-a găsit o cantitate mare de ceramică geto-dacică din secolele IV-III î.e.n. de foarte bună calitate, precum și numeroase obiecte de metal. A mai fost scos la lumină primul val de apărare al cetății.

Extinzîndu-și investigațiile dincolo de urmele cetății geto-dacice, același colectiv de arheologi a descoperit câteva locuințe (bordeie) ale unui sat românesc din secolul XIV e.n.,

unde de asemenea s-a găsit ceramică foarte frumoasă și diferite obiecte de uz casnic deosebit de îngrijit lucrate. Materialul arheologic descoperit a fost trimis muzeului din Giurgiu care colaborează cu Institutul de arheologie la săpăturile de la Zimnicea.

F.U.

Descoperită la Zimnicea; vechimea: circa 2400 de ani (expusă la Muzeul național de arheologie).

POFTĂ BUNĂ, DAR ATENȚIE!

■ REȚETARUL GASTRONOMIC NAȚIONAL NUMĂRĂ 1 000 DE PREPARATE CULINARE. CÎTE DINTRE ACESTEA SATISFAC TREBUINȚELE REALE ALE ORGANISMULUI NOSTRU? POFTA DE MÎNCARE ȘI NEVOILE SPECIFICE SÎNT UNUL ȘI ACELAȘI LUCRU?

■ CÎT ȘI CE ANUME TREBUIE SĂ MÎNCĂM?

■ CE CONSECINȚE DEFAVORABILE POT AVEA PROASTELE OBICEIURI ȘI DEPRINDERI?

■ ÎN CE MĂSURĂ PIAȚA ALIMENTARĂ ȘI REȚEAUA COMERCIALĂ FAVORIZEAZĂ TRECEREA SPRE O ALIMENTAȚIE RAȚIONALĂ?

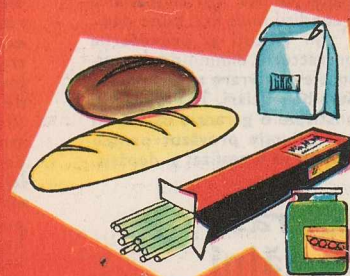
TOATE ACESTE FORMEAZĂ OBIECTUL DEZBATERII NOASTRE INTITULATE:

stima

PARTICIPAREA DIFERITELOR GRUP DE ALIMENTE LA ACOPERIREA TREBUINȚELOR NUTRITIVE ALE UNUI ADULT ÎNTR-O ALIMENTAȚIE RAȚIONALĂ (ÎN PROCENTE DIN VALOAREA CALORICĂ A DIETEI).

40%

CEREALE ȘI LEGUMINOASE USCATE

15%

LAPTE ȘI BRÂNZA

15%

LEGUME ȘI FRUCTE

12%

GRĂȘIMI ALIMENTARE

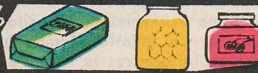
8%

ZĂRILE ȘI PEȘTE

8%

PRODUSE ZAHAROSE

2%

Bucătăria contemporană se impune prin marea varietate a preparatelor. Cu toate acestea, paradoxal, civilizația l-a silit pe om să-și bazeze alimentația pe un număr mult mai restrâns de elemente nutritive decât altădată. Din cele 2 000 000 specii de animale existente pe glob el a do-

mesticit numai 50, iar din cele 350 000 specii vegetale gastronomia modernă se mulțumește să se folosească doar de 600 dintre ele.

Știința propune o singură soluție compensatorie: introducerea pe scară largă a alimentației raționale.

ALIMENTAȚIA RAȚIONALĂ ȘI DEPRINDERILE

Pe șantierul de locuințe din Militari, la ora prânzului, am urât poftă bună unui grup de lucrători care, strânși roată, îngurgitau cantități industriale de pâine și salam.

I-am întrebat:

— Dimineață, înainte de începerea lucrului, ce ați mâncat?

— Tot pâine și salam.

— Iar pentru cină?

— Vedem noi. Intrăm undeva să luăm o ciorbă și o friptură sau poate trimitem un băiat să ne cumpere ceva slănină. O frigem la țepușă.

Am aflat că sînt originari dintr-o comună apropiată, că muncesc de două luni pe șantier și, ceea ce m-a interesat în primul rînd, că fiecare dintre ei cîștigă lunar între 2 500 și 3 000 de lei. Iată, așadar, revenind la tema discuției noastre, un model de alimentație organizată nechibzuit (puțin variată și prost distribuită), o înțelegere greșită a nevoilor reale de nutriție.

Aceasta a fost de altfel și părerea interlocutorului nostru, dr. Constantin Dumitrașcu:

— Pîinea și mezelurile, alimente bogate în calorii, pot da omului senzația că a mâncat pe săturate. Ele au și un conținut bogat în proteine, dar asta nu înseamnă că nevoile nutritive complexe au fost satisfăcute. O asemenea rație alimentară privează organismul de alte substanțe alimentare indispensabile.

De fapt, de îndată ce se reintorc în localitatea lor de baștină, oamenii de la țară, sosiți să lucreze temporar la oraș, își reiau sistemul alimentar obișnuit care, credeți-mă, chiar sub forma lui empirică, e mult mai rațional decât cel al multor orașeni. Sătenii mîncă de 3 ori pe zi, zdravîn dimineața și la prînz, deci așa cum se prescrie, și în general alimente cu valoare nutritivă ridicată: lapte, ouă, brînză, vegetale și grăsimi animale. Necesarul zilnic al celor 3 000 de calorii este distribuit în mod echilibrat: aproximativ 30% la micul dejun, 50% la prînz și 20% seara. De reținut în mod special faptul că la țară se mîncă bîpe și dimineața.

— La oraș?

— Da și nu. În general un dejun frugal și uneori în „compensație”, o cină abundentă. «Breakfast»-ul englezului, «frühstück»-ul germanului, deprinderi extinse de altfel în tot nordul Europei, nu s-au împămîntenit și în țara noastră, cu toate că eficiența lor a fost dovedită științific. Un consum redus de alimente dimineața și o mult prea bogată ingestie seara, reprezintă, din păcate, dieta zilnică a unor numeroși cetățeni din țara noastră.

— Deci o greșită împărțire a rației alimentare zilnice.

— În general, da. Dinamica consumului de alimente în țara noastră, dacă ne referim doar la mărfurile alimentare desfăcute prin rețeaua comercială, a crescut considerabil. Populația urbană și rurală a cumpărat în 1965 156,6 mii tone carne față de 75,9 în 1950. Alte exemple comparative: pîine: 1 755,2 mii tone (1965) și 667,5 mii tone (1950); lapte: 2 499,1 mii hl (1965) și 354 mii hl (1950); zahăr: 189,6 mii tone (1965) și 84,3 mii tone (1950); unt, margarină: 14,1 mii tone (1965) și 2 mii tone (1950).

(Continuare în pag. 6)

De ce ne hrănim ?

Anchetă realizată de Liviu TIMBUS

POFTA DE MÎNCARE ȘI FOAMEA REALĂ A ORGANISMULUI

Cărțile de bucate tipărite în țara noastră în ultimii ani recomandă aproximativ 1 000 de feluri de mîncare, iar rețetarul gastronomic internațional reșumează cîteva mii de preparate ale artei culinare.

Această diversificare a sortimentelor alimentare este însă departe de a identifica întru totul cu principiile alimentației raționale. Tocmai de aceea prescripțiile gastrotehnice (știința nutriției), adevărate semnale de alarmă, tulbură astăzi mai mult decât ridicînd siesta hulașului, euforia gurgăndului rafinat și imaginația meșterilor bucătari.

Nevoile interne ale organismului uman, foamea de proteine, vitamine și săruri minerale — această foame specifică, cum a denumit-o celebrul medic, antropolog și filozof brazilian Jué de Castro, provoacă astăzi în unele cazuri mai răspîndită maladii: boala de nutriție. Tulburările aparatului digestiv, hepatita, diabetul, caria dentară, rahitismul, gusa endemică, avitaminozele nu sînt în fapt decît forme scunse ale nutriției iraționale.

Iată și explicația acestei situații pe care puțini, foarte puțini dintre noi, o cunoaștem cu exactitate. A minca după pofta inimii, a da preferință unor produse cu însușiri organoleptice (aspect, gust, miros) nu înseamnă de fapt respectarea trebuințelor intime ale organismului nostru. Progresele reșetșugului culinar — au observat specialiștii — au avut darul de a rafina gusturile consumatorilor, de a forma deprinderi și preferințe noi, dar ele, în schimb, au atrofiat cerințele instinctuale, nevoile metabolice ale corpului menesc, în favoarea epoftei psihice. Iar ea înțelepciune instinctivă, care obligă animalele și popoarele primitive să caute hrana potrivit nevoilor lor interne, lipsește de fapt omului civilizat. Acesta își selecționează alimentele după criteriul poftii, al deprinde-

rilor bune sau greșite, în funcție de dorințele sale subiective. În majoritatea cazurilor el se lasă condus de un fel de dorință artificială, provocată de proprietățile poliexcitante ale alimentului, în concordanță cu aprehensiunea sa senzorială și mai puțin cu nevoile sale specifice. Acesta e și motivul principal pentru care bolile de nutriție au apărut la început în rîndul claselor avute, iar în prezent ele cunosc o largă răspîndire în țările cu prosperitate economică. «Jumătate din Paris moare la cină și cealaltă jumătate la prînz» — spunea Montesquieu, pomenind mesele sardanapalice ale protipendadei pariziene.

Bolile de nutriție au fost descrise încă din antichitate (aria lor de răspîndire era însă mult mai restrînsă), dar cauzele lor au fost aflate abia spre începuturile veacului nostru. Așa, de pildă, o cumplită boală de ochi — nictalopia — pomenită de Hipocrate în celebrul său tratat de medicină, a fost identificată ca fiind o formă de avitaminoză abia o dată cu descoperirea vitaminei A. Scorbutul, cumplita «epidemie» care a decimat echipajele lui Vasco da Gama, Cristofor Columb, Jaques Cartier și ale atîtor alți marinari temerari, s-a dovedit a fi tot o boală de nutriție de îndată ce americanul Charles King a izbutit să izoleze acidul ascorbic (vitamina C). Alt flagel străvechi, rahitismul, a căpătat sorți de vindecare numai în clipa în care Mac Callum a extras din uleiuri și grăsimi vitamina D.

În prezent medicina alimentară și biochimia au reușit să precizeze nu numai simptomele și cauzele exacte ale bolilor de nutriție, ci și corespondența care există între alimentație și caracteristicile antropologice sau degenerescența fizică a unor grupuri întregi de populații. Pigeii din Africa ecuatorială nu sînt o rasă aparte, ci pur și simplu oameni subnutriți de

veacuri, obligați să consume vegetale și extrem de puține proteine de origine animală. Sikhii, locuitorii Indiei de nord, oameni înalți, rezistenți, cu o constituție robustă, se hrănesc din abundență cu carne, lapte și derivate ale laptelui. Madrasii, indienii din sud, mult mai slab dezvoltăți constituțional, se nutresc, constrînși de interdicțiile religioase, numai cu vegetale.

În ultimele exemple folosite mai sus este vorba mai puțin de foame specifică, de lipsa parțială a unor substanțe nutritive, ci, în primul rînd, de subnutriție, de foame endemică, cel mai cumplit și răspîndit flagel al omenirii. Problema alimentației comportă așadar două aspecte diferite: foamea absolută, determinată de lipsa acută de alimente și, în acest caz, problema este de a lupta împotriva cauzelor care o generează, și foamea relativă, care reclamă doar modificarea deprinderilor alimentare, reșezarea lor pe o bază științifică. Discuțiile din cadrul anchetei noastre vizează doar problema nutriției iraționale. Împotriva acestui neajuns colectiv, specialiștii recomandă un singur panaceu universal: introducerea alimentației echilibrate. Un consum rațional de proteine (principii alimentare care se găsesc în carne, pește, ouă, lapte și produse lactate), hidrați de carbon (răspîndiți mai ales în regnul vegetal), grăsimi, vitamine, săruri minerale. Iar într-o nutriție judicioasă, experții recomandă ca jumătate din proteine să fie de origine animală. Cît este de îndepărtat, deocamdată, acest consum ideal propus de gastrotehnicieni, o dovedesc printre altele și datele furnizate de F.A.O. Pe glob, în medie, din totalul caloriilor, circa 70% sînt de proveniență vegetală și abia 30% animală, iar în foarte multe țări, caloriile de origine vegetală dețin mai bine de 80%, ceea ce, evident, vadește o alimentație neechilibrată.

— Deci mai multe proteine, glucide și lipide.

— Ceea ce nu înseamnă că am trecut «în corpore» spre o alimentație rațională. Alimentele enumerate sînt într-adevăr cele care corespund nevoilor noastre, cele în stare să acopere trebuințele energetice, dezvoltarea și refacerea țesuturilor. Totul depinde însă de felul în care se desfășoară ingerarea lor. Teoria self-selectiei (preferințele și trebuințele reale sînt unul și același lucru!) a rămas la modă. Or, este știut că nu orice se consumă, și mai ales sub ce formă, reprezintă principiul esențial al nutriției echilibrate. Multe alimente, datorită forței lor calorice, provoacă după ingestie senzația de sațietate. Slănina (729 calorii pe 100 g) poate, de pildă, da impresia că ai mâncat pe săturate, în schimb acest produs e complet lipsit de vitamine și săruri minerale. De asemenea mîncăruri preparate incorect (prăjeli în grăsimi supraîncălzite, sosuri picante sau prea grase, preparate condimentate excesiv) satisfac gusturile gurmandului, dar pregătesc teren sigur pentru viitoarele boli ale aparatului digestiv. O altă latură a problemei se referă la cantitatea mîncărilor ingerate. Esența alimentației chibzuite constă în obținerea unui echilibru între ceea ce consumă sau pierde organismul, și ceea ce primește o dată cu hrana. Or, este știut că pretutindeni consumul de energie, pentru categorii largi de oameni, s-a modificat în ultimii ani. Dezvoltarea mijloacelor de transport, automatizarea proceselor tehnologice, precum și extinderea vieții sedentare, au făcut să scadă considerabil activitatea musculară, deci și cheltuiala de energie. Totuși omul, potrivit unor vechi deprinderi, consumă aceeași cantitate de hrană, provocîndu-și în mod direct dezechilibrul nutrițional.

— Ce alte obiceiuri greșite influențează în mod defavorabil nutriția și în ultimă instanță sănătatea?

— Multe, dar în mod deosebit unul foarte răspîndit: aperitivul. După 8 ore de producție, în locul unei promenade în aer curat, «colegii» se afundă în bufete și bodegi, înfestate de fum de țigară, unde la un pahar de vorbă se

pierd minute și ore prețioase. Alcoolul, aruncat pe stomacul gol, stimularea artificială a secrețiilor gastrice, nu înseamnă nimic bun. Alcoolul se comportă ca o substanță străină, provoacă dezechilibrul nutritiv și cu vremea leziuni și o acută incidență a fenomenelor de scleroză hepatică. Statisticile au dovedit că 80% dintre amatorii de aperitive se îmbolnăvesc de stomac, ficat și rinichi.

— Ce părere aveți de contribuția alimentației publice la instituirea unei alimentații științifice?

— Păreri nu prea bune. Problema localurilor de consum rămîne încă... o problemă. În limitele spațiului propus mi-e imposibil să fac o analiză amănunțită a modului în care, după părerea mea, este sau ar trebui să fie organizată rețeaua noastră comercială. Aș dori totuși, prin intermediul «Flacării», să adresez o întrebare forurilor în drept: de ce au dispărut din țara noastră ospătăriile populare, vechile birturi economice, atît de apreciate și cu o atît de veche tradiție? E vorba de micile localuri unde se putea mîncă aproape «ca la mama acasă», pe gusturi diferite și la un preț moderat. În locul lor, piața a fost inundată cu bufete și bodegi, unde se pot consuma doar grătar și mititei, și unde preparatele reci expuse în vitrinele frigorifice nu sînt nici variate (ca să nu vorbim de valoarea lor nutritivă!) și nici prea apetisante. Pensiuile, restaurantele dietetice, chioșcurile alimentare (nu cele cu dulciuri și răcoritoare!) sînt în schimb extrem de puține.

— Ce propuneți?

— În primul rînd revizuirea rețetelor gastronomice al tuturor localurilor publice, în concordanță cu principiile alimentației raționale și un mai riguros control, realizat prin mijlocirea specialiștilor, asupra felului în care se prepară bucatele. Atitudinea consumatorului față de hrană este determinată de obiceiurile lui alimentare. Acestea nu sînt altceva decît reflexe condiționate dobîndite, și tocmai de aceea mult mai slabe decît cele moștenite. Ele pot fi ușor modificate prin așezarea alimentației pe baze științifice. Rolul economiei în realizarea acestei acțiuni apare evident.

și de către Institutul medico-farmaceutic sînt consacrate în special problemelor care privesc raportul dintre dieta rațională și piața alimentară. Tema centrală a cercetărilor: asigurarea unei concordanțe între nevoile nutritive ale omului și bunurile alimentare existente, crearea, cu alte cuvinte, a unei corespondențe de ordin științific între viața metabolică și cea alimentară.

— Despre consecințele bune sau rele ale nutriției s-au scris numeroase lucrări. Am scris și eu și voi mai scrie. Dar astăzi, în condițiile trecerii la producția industrială a produselor alimentare, prescripțiile noastre devin practice, dacă industria nu realizează convergența fericită a principalelor forme de manifestare a relației om-aliment. Hrana «fabricată» trece mai departe de sacoșa cumpărătorului: ea ajunge în farfuria lui și de aici prin atelierele digestive pe «piața metabolică» a organismului.

— Ce se înțelege printr-o dietă rațională?

— Considerînd că avem de-a face cu oameni sănătoși și că necesarul de alimente pentru o persoană însumează zilnic 3000 de calorii, atunci dietă rațională înseamnă alcătuirea unui meniu variat care să cuprindă principalele produse bogate în substanțe nutritive. Alimentele pot fi încadrate în 8 grupe. *Le voi enumera în ordinea importanței lor:* 1. lapte și brînzeturi; 2. carne și pește; 3. ouă; 4. legume și fructe; 5. cereale și leguminoase uscate; 6. produse zaharoase; 7. grăsimi; 8. băuturi. După cum observați ușor, astăzi o bună parte din aceste produse ajung pe masa consumatorului prelucrate — într-o măsură mai mare sau mai mică — pe cale industrială.

— Cum apreciați valoarea nutritivă a actualelor produse furnizate de industria alimentară?

— În general sînt multe lucruri bune de spus. Au apărut o mulțime de sortimente noi și, lucrul cel mai important, produsele au înregistrat o sporire sensibilă a calității. Principalul e să vedem însă ce avem de făcut de acum încolo.

— Promovarea criteriului nutrițional poate prejudicia rentabilitatea economică?

— Dimpotrivă. Cu toate acestea pînă acum s-a acordat prea mică importanță valorii nutritive a produselor și mult mai multă laturii comerciale, adică efectului psihico-senzorial pe care acestea le exercită asupra consumatorului.

— V-am ruga să ne dați cîteva exemple.

— În domeniul panificației. Asocierea zahărului la făina de extracție mică a permis obținerea unor noi sortimente, apreciate de public (cornuri, biscuiți, produse de patiserie), dar din punct de vedere nutrițional ele accentuează dezechilibrul vitaminoglucidic. În locul substanțelor zaharoase ar fi mult mai nimerită încorporarea în aluat a unei levuri alimentare bogate în vitamine sau a unor subproduse din industria laptelui. Îmi permit de asemenea să atrag atenția că la fabricarea mezurilor proporția lipidelor (grăsimilor) este prea mare. Distrofia lipidică, o boală primejdioasă, este astăzi foarte răspîndită printre cei care consumă cantități mari de mezuri.

— Cumpărătorii și-au manifestat nemulțumirea și în legătură cu unele conserve.

— Pe bună dreptate. Mă gîndesc de exemplu la folosirea unor legume supramaturate — mazăre, fasole, bame — ceea ce duce la creșterea materialului fibros în dauna substanțelor nutritive. Nu se respectă întotdeauna nici proporția dintre substanța uscată — legumă, carne — și cea fluidă, cum am constatat la unele conserve de ghiveci. Un alt procedeu puțin recomandat: intensificarea tratamentului termic în procesul tehnologic de preparare a conservelor de carne sterilizate. El se dovedește rentabil pentru întreprinderea respectivă deoarece îi

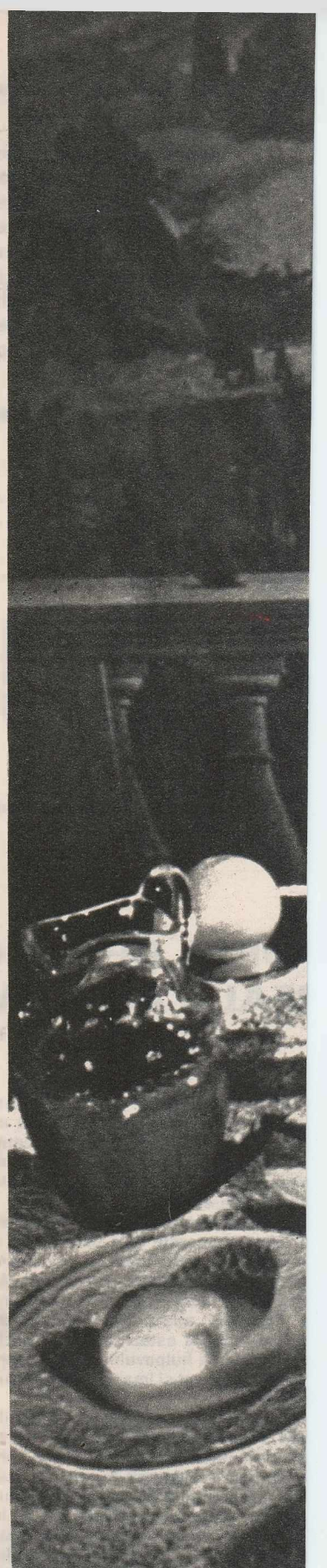
UN PĂHĂREL ÎNAINTEA PRÎNZULUI...

Unul-două sau mai multe. Consumul de alcool pe stomacul gol reprezintă unul dintre cele mai greșite obiceiuri. Excitația artificială a sucurilor gastrice se încheie, după oarecari cazuri, prin apariția leziunilor interne și a fenomenelor de scleroză hepatică.

MICUL DEJUŢ, PRÎNZUL ŞI CINA ORĂŞEANULUI

Profesorul universitar, dr. Iancu Gonțea, interlocutorul nostru, este autorul mai multor tratate privind știința nutriției, apreciate deopotrivă în țara

noastră și străinătate. Ultimele cercetări și comunicări efectuate de către secția de igiena alimentației din cadrul Institutului de igienă din București,

asigură o scădere a rebuturilor, schimb valoarea nutritivă a produsul conservat scade cu 15-30%. Este, cu s-ar zice, un fel de a ne fura căciul pe poarta fabricii iies un număr mare de cutii, dar valoarea lor es mult mai scăzută.

— Prin urmare dacă se confruntă rentabilitatea economică cu cea nutrițională, acordîndu-se cuvenita importanță acestuia din urmă, ajungem la concluzia că sîntem în cîștig nu pierdere?

— Cele două criterii trebuie aplicate la nivelul «pieții metabolice». Dacă sîntem de acord că alimentația rațională înseamnă menținerea sănătății, reducerea îmbolnăvirilor și sporirea capacității de muncă, atunci nu admite că, pe întreaga economie, re

CLAUDIA CARDINALE MOARE DE FOAME...

Sub titlul «Claudia, o stea care moare de foame», săptămânalul francez «Paris-Match» publică o scurtă informație despre severa cură de slăbire a cunoscutei actrițe italiene. Claudia Cardinale și-a propus să slăbească într-un timp record 9 kilograme și jumătate. Ea s-a lăsat fotografiată «în compania» rației alimentare zilnice; o bucată de carne friptă, salată, un ou și un iaurt.

Alimentele enumerate nu depășesc în valoare 500 de calorii (față de 2 500-3 000 cât constituie necesarul zilnic al unei persoane). În general vorbind, asemenea acte de bravură (de fapt un conștient și susținut dezechilibru nutrițional) pot avea urmări grave, uneori ireparabile. Claudia și-a asigurat însă admiratorii că are o sănătate de fier și suplicii ei se va încheia cu happy-end.

UN ALIAT NEFOLOSIT, RECLAMA

De vorbă cu ing. Carol Toma, șeful secției produse lactate, Institutul de cercetări alimentare.

— Romanii își începeau prânzul cu ouă și îl terminau cu mere. De unde și expresia rămasă: «Ab ovo usque ad mala». Un procedeu empiric, dar nu lipsit de rațiune. Fructele facilitează digestia. O altă deprindere veche a unor popoare din apusul și nordul Europei este acela de a-și sfîrși masa cu o bucată de brînză. Acest aliment ușurează de asemenea travaliul stomacal, și, personal, consider că poate înlocui cu succes prea binecunoscutul «bicarbonat de sodiu». Brînzeturile desert trebuie să aibă însă o compoziție specială. Institutul nostru a elaborat două rețete care au fost introduse în fabricație: sortimentul «brînză italiană», asemănător produsului «bel paese», și «Cozia», avînd calități asemănătoare «Estrom»-ului danez. Cele două sorturi au ajuns în vitrinele magazinelor amestecate printre alte produse lactate fără vreo mențiune sau reclamă specială și publicul, necunoscîndu-le menirea, le-a consumat la mămăliguță, în papanasi, la tăiței etc., adică exact unde nu se potriveau. Rezultat final: cele două produse sînt din ce în ce mai puțin cerute.

— Așadar, motivul?...

— Cel pe care-l bănuieți. Am început cu acest exemplu pentru a exprima o mare durere a cercetătorilor noștri: lipsa acută a reclamei comerciale științifice, care să etaleze calitățile și întrebunțările optime ale produselor. Calitatea nutritivă a produselor alimentare nu se face cunoscută în nici un fel. În

primul rînd, lucrătorii magazinelor nu cunosc de loc sau aproape de loc în ce constă valoarea deosebită a unui nou produs. Vitrinele sînt o simplă îngrămădire de sortimente, afișele-reclame sînt redactate într-un mod necorespunzător, uneori de-a dreptul rizibil: «Dați copiilor cît mai multe dulciuri» (ceea ce la modul acesta «absolut» nu e recomandat)!

— Puteți să ne dați și alte exemple?

— Bucuros! Pe piața alimentară se găsesc în prezent sticle cu lapte acidofil. Cunoașteți proprietățile acestui produs?

— Un aliment dietetic...

— Produse dietetice sînt multe. Laptele acidofil a fost fabricat cu un scop anume: pentru a îmbogăți flora intestinală distrusă de antibiotice. El conține și bacterii rezistente la antibiotice. Îndeplinește astfel trei funcțiuni: nutritivă, preventivă și curativă. A fost experimentat cu succes în clinicile noastre, în schimb publicul larg îl ocolește cu dezinteres. Alt exemplu: colegii mei de la secția de panificație au izbutit să realizeze și să introducă în fabricație o făină mălțată tip Zwieback, pe care au botezat-o «Prichindel», și care s-a dovedit extrem de nutritivă, favorizînd în special creșterea și dezvoltarea copiilor. Ați auzit de ea?

— Mărturisesc că nu.

— În prezent lucrăm la perfectarea unei noi rețete: lapte tip «Pelargon», destinat sugarilor, un admirabil înlocuitor al laptelui de mamă. Dar dacă reclama comercială va rămîne la fel de impasibilă, noul sortiment riscă să se înscrie și el în gama produselor care zac în galantare.

Directarea criteriului științific este mult mai importantă. Acest rol ar trebui să evină în primul rînd activității științifice din sectorul alimentar. În prezent, în București funcționează un institut de cercetări alimentare, dar are din păcate nu se ocupă decît cu probleme legate de prelucrarea industrială a alimentelor naturale. O nutriție științifică reclamă înființarea unui forat al coordonator, care să planifice și să ierarhizeze tematica de cercetare, să timuleze coöperarea mai multor departamente — agricultură, industrie, sănătate, educație — să țină seama de ondițiile concrete, specifice României, să cunoască și să aplice succesele mondiale, să grăbească în mod organizat îndrumarea alimentației raționale în ira noastră.

POFTA DE MÎNCARE VINE SAU DISPARE MÎNCÎND

Un filozof italian a denumit indispoziția bruscă din timpul ingestiei alimentare: «cuie stomacale». Certurile, nervozitatea, atmosfera apăsătoare au darul, o știm cu toții, de a curma brusc pofta de mîncare. Puțini cunosc însă consecințele acestei situații. Disparația apetitului sub influența unor asemenea factori întrerupe de fapt secreția psihică (poftea de mîncare, provocată de proprietățile alimentului: mirosul, culoarea, gustul) care la rîndu-i micșorează secreția chimică. Digestia se face în mod incomplet, absorbția e redusă și alimentele sînt evacuate din stomac mult mai repede. Ele cad pradă microorganismelor din colon. Persoanele care se enervează în timpul mesei sînt cele mai predispușe pentru îmbolnăviri ale aparatului digestiv.

PĂRERILE EXPRESATE DE INTERLOCUTORII NOȘTRI CONVERG SPRE UNA ȘI ACEEAȘI IDEE: ÎN CONDIȚIILE VIETII MODERNE, TREBUIŢELE NUTRIȚIONALE ALE OMULUI RECLAMĂ RESPECTAREA CRITERIULUI ȘTIINȚIFIC ÎN ALCĂTUIREA DIETEI ZILNICE. INTRODUCEREA PE SCARĂ LARGĂ A ALIMENTAȚIEI RAȚIONALE FACE NECESARĂ CORELAREA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE CU STUDIUL PIETEI ALIMENTARE, ÎNFĂPTUIREA UNEI COLABORĂRI STRÎNSE ÎNTRE MAI MULTE DOMENII DE ACTIVITATE: AGRICULTURĂ, INDUSTRIE, COMERT, SĂNĂTATE ȘI EDUCAȚIE CETĂȚENEASCĂ.

DESPRE REALIZAREA PRACTICĂ A ACESTOR DEZIDERATE NE PROPUNEM SĂ DISCUTĂM ÎN PARTEA A DOUA A ANCHETEI NOASTRE.

profiluri slovene

— note de reporter din r.s.f. iugoslavia —

de Em. VALERIU

Chiar și cel mai puțin pretențios dintre turiști a învățat să recurgă la atlas pentru a desluși o ieșire din labirintul dorințelor sale atunci când aflându-se într-o țară sau alta, trebuie să se decidă unde va călători.

Dar harta complică de multe ori alegerea. Iată o de pildă, desfășurată pe cea a Iugoslaviei. Cele șase republici prezintă interesante aspecte specifice atât în ceea ce privește relieful, cât și monumentele de cultură și artă.

Ce să alegi? Lunga coastă adriatică de peste 1 000 kilometri, cu nu mai puține puncte de atracție răspândite prin stațiunile sale celebre Rijeka, Opatija, Dubrovnik, Split? Antiteza istorică a vechiului Singidunum celt cu capitala de azi a țării, Belgradul modern, dominând nu numai timpul dar și admirabila natură în al cărei cadru se unesc apele Dunării cu ale Savei? Sau să alergi spre mănăstirile vestite ale Macedoniei și, de aci, spre frământatul relieful al Muntenegrului?

Iată întrebări cărora harta nu le poate da răspuns tocmai pentru că obiectivitatea ei înregistrează fidel realitățile. Și nu am amintit nimic despre Slovenia, care nu poate fi lăsată deoparte atunci când se trece în revistă tezaurul de frumusețe al R.S.F. Iugoslavia.

O ÎNCRUCIȘARE DE DRUMURI

brăzdează teritoriul republicii Slovenia, legind-o cu câteva dintre cele mai importante zone turistice ale Europei: țările Alpilor spre vest, cele riverane Dunării la nord și est.

Marea este în Slovenia, regiune de munte prin excelență, ca un accesoriu care-i dă un farmec aparte. De altfel întregului teritoriu sloven, care însumează doar 8% din suprafața totală a țării, i se poate atribui caracterul de podoabă pe harta Iugoslaviei. La rîndul ei Ljubljana, capitala Republicii Slovenia, reprezintă bijuteria cea mai de preț a acestui ținut cu care natura s-a

dovedit atât de generoasă. Departe de a fi un oraș mare ca întindere sau populație, Ljubljana are totuși un ritm de viață trepidant.

Orașul, cu urme de civilizație ce se pierd în trecutul foarte îndepărtat, și-a păstrat pînă azi ambianța medievală care-i stă atât de bine, alături de noile veșminte ale zilelor noastre, cum sînd de pildă hotelul «Lev» — cu cele 16 etaje ale sale susținute de un schelet din aluminiu durat pentru veșnicia viitoare — ori hala de sport în care se poartă desfășura concomitent întreceri la 11 discipline, în prezența a 12 000 de spectatori — hală ale cărei dimensiuni în tr-adevăr impresionante le-am putut admira urmărind, în fața micului ecran desfășurarea Campionatului european de patinaj artistic.

Amprenta actualității nu este dată exclusiv de proporțiile construcțiilor recente, ci — în egală măsură — de o altă serie de elemente care nu pot scăpa vizitatorului: dacă tribunele rezervate spectatorilor competițiilor sport

Aspect din Ljubljana medievală.

Se găzduiesc în timpul marilor întreprinderi 12 000 de oameni, sălile celor nouă facultăți ale Universității orașului sunt frecventate zilnic de 14 000 de studenți. Replica această de intelectualitate este însă și rîndul ei o componentă a profilului Ljubljanei, tot astfel cum atmosfera generală a străzilor, a magazinelor și a năvălirii nuanțată de umor a localnicilor constituie o altă trăsătură foarte plăcută. Tachinați pentru spiritul lor reprinzător, cetățenii Ljubljanei (în număr de 200 000 după ultimul recensământ) zîmbesc cu bunăvoință ori de cînd ori le ajung la ureche glumele căra ei le servesc drept subiect. Și multe dintre acestea au un simbolism de evăr — mai curînd un compliment cît o ironie. Se spune, de pildă, că cînd un sloven înjghebează o pară pe un rîuleț, el se și gîndește să construiască acolo o fabrică... sau este capabil să crească un crocodil r-o cadă de baie — ambele glume nînd în evidență spiritul practic dar tenacitatea proverbială a slovenilor. Litățile oamenilor își găsesc din nou folosirea în importantele industrii plasate aici, dintre care uzina «Lito-oj» și combinatul agricol «Emona» (chiar nume roman al așezării de acum 2000 de ani) sînt cele mai cunoscute.

Ljubljana se bucură de prețuire în țara ei și pentru că este orașul cetățenilor iugoslavi și pentru că este orașul său deosebit de activ din vremea războiului mondial. Orașul acesta este plin de vesel astăzi, în care lumina scaldă cerul și fețele oamenilor, a știut să o neînfricată fortăreață antifascistă. Ciuda distrugerilor, a singeroasei ori dezlănțuite de ocupanți, orașul

fabrica bombe, organiza rețele sanitare pentru partizani, găzduia statul major al revoluției slovene.

N-am să uit tonul grav al colegului și prietenului meu iugoslav Vasa Jakšič, privirile care mîngiau străzile, zidurile și oamenii pe lîngă care treceau, și nici cuvintele abia șoptite, ca pentru sine: «Am fost în primul grup de partizani care a eliberat orașul».

Un întreg popor a luptat pentru a reda Ljubljanei zîmbetul...

MUZEUL SUBTERAN

Una din plăcerile călătorului este neîndoiește aceea de a compara: un tablou văzut undeva, cu cel pe care tocmai îl privește, oamenii înfilniți, obiceiurile — selecționînd diferențele, înregistrînd asemănările. Este o mare și permanentă bucurie a oricărui turist.

Dar seismograful sensibilității personale marchează în prezența unicităților de frumusețe cea mai acută emoție, o emoție căreia blazarea globetrotterului nu i se poate sustrage, iar erudiția celui mai umblat călător nu găsește corespondentul.

Dintr-o asemenea categorie de frumuseți face parte regiunea carstică de la Postojna. Localitatea în sine, pitorească, fără discuție, pălește pînă la dispariție în fața bogățiilor subpămîntene desfășurate pe aproape 17 kilometri.

Încă de la intrare se presimte marele spectacol: ca pe o bandă rulantă cu dublu sens, pătrund și ies în permanentă șiruri prelungi de oameni. E de-a dreptul cuceritoare simpla comparație dintre cei ce intră și cei ce ies

din grotă. Primul lucru care se remarcă este indiferența pe care unii o au față de ceilalți, deși trec foarte aproape, la doi-trei pași. Nerăbdarea agitată a unora, chipurile destinsă, zîmbitoare, ale celorlalți, plutind parcă străine în lumea care le fusese pînă a intra în grotă atât de familiară. Agitația permanentă, sosirea și plecarea autocarelor, sutele de turiști asaltînd chioșcurile cu ilustrate, șirul vizitatorilor așteptînd să primească mantalele groase necesare călătoriei care va urma fac nerăbdarea mai concretă, aproape palpabilă.

Și ceea ce urmează constituie începutul tuturor explicațiilor: prima grotă, de mari dimensiuni, este și prima surpriză. O găsim amenajată ca o sală de spectacol din care nu lipsesc nici scena, nici locurile publicului, nici reflectoarele. În ziua aceea se întruniseră acolo speologi din numeroase țări ale lumii, veniți să participe la un congres internațional al acestei științe inseparabil legate de numele întemeietorului ei, savantul român Emil Racoviță. Desigur, speologii se găseau într-un mediu familiar, dar reuniunea lor subpămînteană nu era doar o coincidență... căutată. În marea grotă de la Postojna; renumită pentru acustica sa, au răsunat instrumente și voci celebre. Sînt de invidiat cei care au ascultat aici arcașul fermecat al lui Oistrah!

După această uvertură cu totul neașteptată, o altă întîlnire plăcută la Postojna: trenul electric subteran, grațioasă prezență tehnică contemporană în bătrînul sanctuar geologic.

Așa începe călătoria de basm în grotă de la Postojna. Comodele va-

goane-platformă, călduroasele mantale, iluminatul feeric își pierd consistența, topite parcă în tăcerea născută din apăsarea munților de calcar.

Ca niște antene sensibile privirile se rotesc necontenit, culegînd de pe pereții albi, gălbui, roșietici și negri frumusețea tănuțată de veacuri. După doi kilometri, călătoria continuă pe picioare. Redevenim cu toții copii și ne reinvie în gînd fantasmagoria unei lumi în care am crezut cîndva mai mult decît acum, cînd o vedem aievea. Timpul a încetat să mai fie aici o dimensiune. A încremenit întocmai pietrele de calcar.

Ca prin vis la început, foarte răspicat mai apoi, se aud explicațiile ghidului: «...Grotă neagră, numită așa pentru pereții săi afumați. Aici hitleristii adăpostiseră combustibilul. Partizanii au pătruns pe un drum necunoscut altora și au incendiat depozitul cu prețul vieții lor».

Trezirea la realitate ne poartă gîndul spre viața de afară. Și atunci ne vin în minte muzeele vizitate cîndva. Mecanismul comparației se pune în mișcare: statuile Atenei, ale Corintului, ale Romei, ale Parisului, ale Berlinului... Fidias, Michelangelo, Rodin, Brâncuși, Mestrovici... Peștera de la Postojna pare să fi reunit în grotă sale cele mai celebre și ciudate grupuri statuare create vreodată de meșterele mîini omenești.

Lipsește oare ceva din toate văzutele minuni care să fi scăpat uimitoarei fantezii a naturii?

Poate că aceasta era întrebarea care dădea chipurilor omenești ciudata înfățișare la reînflinirea cu lumina zilei...

... din cea contemporană.

1907-anul însingerat

— fragmente din literatura vremii —

COVÎRȘITOAREA ZGUDUIRE A RĂSCOALELOR ȚĂRĂNEȘTI DIN 1907, TRIBUTUL NEMĂSURAT DE SÎNGE VĂRSAT ÎN REPRESIUNILE SĂLBATICE CARE I-AU URMAT, AU ÎNFIORAT ȘI REVOLTAT PE TOȚI OAMENII CINSTIȚI, TOATE MINȚILE LUMINATE ALE EPOCII. CEI MAI DE SEAMĂ SCRITORII ȘI PUBLICIȘTI AI NOȘTRI AU SCRIS OPERE EMOTIUNANTE DESPRE DRAMATICA LUPȚĂ A EROICEI NOASTRE ȚĂRĂNIMI, DESPRE ÎNSÎNGERATUL AN 1907. CHIAȘ ÎN ACELE TIMPURI AU FOST PUBLICATE MULTE LUCRĂRI LITERARE CARE ASTĂZI, DUPĂ ȘASE DECENII, AU MARE VALOARE DOCUMENTARĂ. DIN NUMEROASELE SCRIERI ALE VREMII PUBLICĂM ÎN PAGINA DE FAȚĂ CÎTEVA SCURTE FRAGMENTE SEMNIFICATIVE PENTRU ATMOSFERA DE MARE TENSIUNE PE CARE O REFLECTĂ.

SPIRIDON POPESCU — «RĂTĂCIREA DIN STOBORĂNI»

...Merg la primărie să cheme prefectul la telefon, ca să le facă o bunătate să spună unui inginer să vină pînă la Stoborăni, că au de tras două moșii. Pe drum se amestecă și o parte din cei de la crîșma lui Brînză, și încep să cînte, să chiuie și să strige c-acum Mohor îi prefect, că el are s-aducă inginerul. Mohor, la început în glumă, mai apoi începe să intre la idee... Adică ce? Dacă-i vorba că nu-i stăpînire de-acum, el n-ar fi bun de prefect? N-are el acum trei sate, gata să sară-n foc pentru dînsul?

— Mohor să vorbească la telefon! — strigă chițcanii și soronii.

Mohor, de cuvînt. Cînd intră-n primărie, tocmai atunci vorbește prefectura cu primarul, pe care l-a chemat vătăjelul la telefon.

— Stoborăni? — întreabă prefectura la telefon.

— Stoborăni! — răspunde primarul.

— Cine-i la telefon?

— Primarul!

Mohor ia urechierul liber și-ascultă.

— Ce-i la Stoborăni? — întreabă prefectura.

— Bine! — răspunde Chiță.

— Ce fel de bine? I-auzi ce-mi spune arendașul...

Cînd aude Mohor că arendașul e la prefectură, smîncește și urechierul din mîna lui Chiță, îl dă pe primar într-o parte și-ncepe să strige el la telefon:

— Allo, prefectura!

— Aici, prefectura!

— Cine-i la prefectură?

— Directorul prefecturii!

— Care ține locul prefectului?

— Da.

— Ce umblî, domnule, cu ajutorul prefectului? — strigă Mohor supărat.

— Mă rog, pe cine doriți?

— Prefectul în persoană!...

— Apoi nu-i la Galați!...

— Da' unde-i?

— Îi dus la Independența!

— Cheamă «Ipidența»!

— «Ipidența-i» acolo?

— Aici, Independența.

— Aici, Stoborăni!

— Cu cine avem onoare?

— Da' acolo cine-i?

— Prefectul de județ.

— Mă recomand, Ghiță Mohor, prefectul de Stoborăni — face Mohor, rătăindu-se înaintea telefonului, ca s-arate mai grozav.

— Îmi pare bine de cunoștință, domnule Bujor! — răspunde prefectul, îngrijit că va să zică la Stoborăni îi bucluc mare.

— Mie îmi pare rău, domnule prefect — face Mohor, muștrător. Dumneata ești prefect la «Ipidența», și eu sînt prefect aici. Sînt prefect pe cinci sate — adăugă Mohor, în focul dorinței de răzbunare. Cinci sate m-au

delegat să-ți vorbesc. Ascultă, prefectule!... Dacă ești prefect, să te scoli mai dimineată că eu de cînd m-am sculat?! Și să mai lași cafeaua cu lapte la o parte și să vii numaidecît la Stoborăni; mîni dimineată să fii aici.

— Am înțeles, domnule Bujor — răspunde prefectul, care auzea prin telefon «Bujor» în loc de «Mohor».

— Ascultă încă ceva, prefectule!...

— Ascult, domnule Bujor! Spuneți!...

— S-aduci numaidecît inginerul!

— Da' ce vă trebuie inginer, domnule Bujor?

— Cum, ce ne trebuie?! — face Mohor, înciudat. Să-mpărțim moșiile pe care le-am luat!... Așteptăm pînă-n prînzul cel mare; de nu vii, vin eu cu oamenii mei la Galați, și-atunci îi mai rău!...

— Fiți pe pace, domnule Bujor, că vin negreșit mîni dimineată cu inginerul.

— Așa te-nvață, prefectule! Scoală-te mai dimineată și mai lasă cafeaua cu lapte — face Mohor, muștrînd din nou, de rîndul acesta mai blajin, pe prefect.

— Allo, Stoborăni! — strigă prefectura, care ascultase la telefon vorba celor doi prefecti.

— Ce vrei, mă? — întreabă Mohor, cînd aude alta voce prin telefon.

— Dumneata ești, domnule Ghiță? Aici is eu, arendașul.

— Aaa!... Îmi pare bine! Îmi pare bine! — face Mohor, inclinîndu-se, în bătaie de joc, înaintea telefonului.

— Spune-mi, te rog, domnule Ghiță, ce mai este pe-acasă?

— Sănătate! n-ai grijă! Coana are tot ce-i trebuie... are vacușoară cu lăptișor pentru copilași, are stînjinelul cu lemnișoare, ca să nu le fie frig, are de toate! n-avea grijă! — sfîrșește el, trîntind telefonul la loc.

— Ascultați, oameni buni! — spune Mohor, cînd iese înaintea norodului. Am vorbit cu prefectul și i-am hotărît să vie cu inginerul. Să știți că eu sînt prefect de-acum înainte. Celălalt vine mîni cu inginerul, noi tragem moșia, apoi de poimîne iau în primire prefectura.

După vorba de ieri a celor doi prefecti, unul din ei, anume cel din Galați, nu s-a ținut de cuvînt! În loc să plece din «Ipidența» cum și-l închipuia Mohor, prefectul din Stoborăni, și să se ducă la Galați după inginer, el s-apucă și intră în vorbă cu generalul, comandantul corpului de armată! Un tren anume, militaresc, descarcă o companie de soldați la gara Foltești, de unde apoi, pe jos, mai mult în pas gimnastic, zoresc glodul de pe șosea toată ziua...

ION I. MIRONESCU — «FURTUNĂ VETERANUL»

... Noi, da... Trăiți domnule maiur — începu Furtună cu vorbă domoală —

drept îi c-am înnebunit, dar nu de bine și de ședere, cum ziceți dumneavoastră, ci de amar și de nevoie!... De bine, nu mai înnebunim noi țărani! Pe noi e răul și sărăcia de pe lumel!... Că de jaful nemilosului am rămas peritori de foame; ne-au rămas copiii dezbrăcați și flămîzi în puterea iernii!... De ani de zile muncim vara întregă pe lanurile boierești, muncim ca niște salahori și noi și nevetele și copiii noștri, și pe an ce trece ne găsim tot mai înglodați în datorii, de-am ajuns să ne vindem și icoanele, plătînd gloaba boierului!... Ne-am tot plîns, ne-am tînguit... jalbă peste jalbă am trimes, lăcrămație am făcut pînă și la Măria Sa Vodă, dar auzitu-ne-a cineva? Datu-ne-a cineva dreptate? Or fi ele legi și pravilă cum ziceți și dumneavoastră, or fi... nu tăgăduiește nimeni; dar pentru noi țărani, cînd avem dreptate, nu stă scris la pravilă și cînd stă scris la pravilă, n-avem dreptate!... Dar am tot tras și noi nădejdea de mai bine; am umbiat tot cu rabdarea și cu vorba bună. Dacă am văzut de la o vreme că degeaba mai umblăm cu omenie, ne-am apucat de zurbavă!... Și am făcut-o și noi pe cît ne-a dus mîntea și capul. Acuma ne-au auzit toți pînă la Vodă; ne-au auzit și au împînzit țara cu oști, nu înspre ocrotirea noastră a celor obișduiți, că noi de blăstăm sîntem și trăim săraci intrucît ne vedeți.

Zicînd, își desfăcu sumanul în lături, arătîndu-și prin găurile largi ale cămeșii zdrențuite un trup negru ca pămîntul...

... Ce-a mai fost pe urmă, e dureros de spus... Pe înnoptate însă, în vreme ce în saloanele de la curtea boierească se zăreau prin ferestrele largi, aburite, umbre lungi mișcîndu-se în vâlvătaia luminilor de policandre... afară, încolo, departe la marginea satului, pe un cîmp bătut de viscol, în fulgerul unui foc de salvă comandat de sublocotenentul Turel, se mai zări o dată chipul acela uscat, cu ochi mari, scînteietori, ai lui Furtună Veteranul, și-n detonătura puștilor căzu trîsnit, grămadă, gornistul care, singur-singurel, mai rămăsese în picioare sunînd vrăjmaș atacul... la un suiș de deal... la Șeptezeci și șapte!

V. DEMETRIUS — «DOMNUL DEPUTAT»

... — Am adus tunuri — spuse prefectul — să le radă bordeiele. Să-i facem să se pătrundă de gîndul că le sîntem stăpîni, că numai mulțumită nouă dănuiesc pe fața pămîntului și au o casă și un codru de mămăligă. Începuseră să creadă că ei ne hrănesc pe noi. «Trîntorii», așa ne porecleau. Să mai poftescă să ne boteze din nou, să ne fie nași.

Pămîntul se zguduia la fiecare vărsătură de ghiulea. Marinică simți că i se

stringe inima. Oare are să vadă satul, cu toate colibele lui albe, curate, văruite proaspăt totdeauna, parcă zugrăvite pe o pînză verde: năruite, mormane de lut, gunoiate ca mușuroaiele de furnici? Cît de aspru e cel tare și interesat!

Dar dacă i-o fi prăpădit și lui casa, și ce casă! Palat! Dacă și salașul lui o fi un maldăr de cărămizi, nu era drept și mulțumitor ca toate adăposturile porcilor de țărani să fie făcute chisăliță? Ba bine că nu! Iată! Casa, palatul lui, e încă în picioare pe zidurile ei tari. Încă nu se vede bine. A-ha! pe aici a bătut din răsputeri diavolul de tun. Și ce drăguț era bordeiul lui Vasile Tapu! În curtea lui Sîmboteanu n-au mai rămas întregi decît coșarul și un perete din coliba omului. Pe unde s-or fi culcînd nenorociiții aștia? Dar unde nu poate să doarmă un țăran? El n-are nevoile omului spălat și cioplit. E mai prost decît o vită și mai rău decît o fiară, pentru că uite cum au afumat o splendoare de clădire, pentru care el, Marinică, a cheltuit o căldare de bani!

Voiculescu nu mai putea șede pe pernele trăsorii. Tot sîngele i se urcase la cap. Casa lui i se părea că se holbează la el, ca o arătare cu ochii scoși

Colonelul lăsase pentru moment toată vărșia birjii și trecuse înaintea, ca să le spună jandarmilor unde să se oprească.

Marinică nu mai aștepta să intre pe poartă, intră și el prin grilajul cu drug sfărîmați, pe cînd prefectul, însoțindu-l, îi spunea mereu:

— Trebuia să te aștepti! Nu știai Mizerabilii de țopîrlani!

Lăsîndu-l în urmă pe amicul binevoitor și care se trudea zadarnic să liniștească, Marinică intră în mijlocul ruinatei locuințe, ale cărei etaje, accorișul și tavane erau prăbușite în pivniță.

Și din pereții care despărțeau camerele, mulți se năpustiseră în interiorul clădirii. De pe afară nu se cunoște toată stricăciunea.

Stăpînul se freca din cînd în cînd la ochi, crezînd că visează.

— Vezi că poți să te scufunzi printră dărîmături! — îi spuse prefectul și mai mult cu forța, îl scoase afară

..... Pesemne că țărani și după ce fuseseră picniți, omorîți unii și risipiți ceilalți la Podeni, mai veniseră la cacnacul stăpînului și pusese rău. Moartea nu-i speriasă sau nu-i liniștise dintru-nceput.

Tunul tot mai bătea departe și răbubuielile păreau că tremură în aer și că cutremură pămîntul.

Negru de minie, Voiculescu se smugea din privelește jalnică a scumpului său avut și, dînd atenție tunetului strigă printre dinții strînși:

— Trage-i! În carne vie! Trage! Așa le trebuie! Ticăloșii!

IOSIF N.T. (TUDOR ARGHEZ) — «HRISTOS A ÎNVIAT»

Sentiment greșit? Iluzie juvenilă Din 1907 un spirit nou pare că fecunde țara; oamenii s-au mai dezmoșit, gloriile par mai tari, năzuințele mai pute nice, izbînda, dacă izbînda definitiv este bine să fie vreodată, mai apropiată. Se alcătuesc curente, se gîndește mai mult, se citește întreit. Erci și adevăruri circula mai vii, se ridici steagurile mai sus, o pasiune mare mare răscolește sufletele tuturor. Viața noastră pare cuprinsă de un fel de misticism. Același om a simțit două chipuri: cu teamă mai-nainte, cu văpaie din 1907 încoace. Scepticismul ne pare acum enervant și ignobil. Speranță infinită ne deschide porțile ferecate pînă-acum ale sufletului, care scoboară luminile cele mai felrite. Crengile înflorite ale cașilor pe a trece prin sufletul nostru...

«rupe-tot»

de Eugen FRUNZĂ

Peste tot se muncește, se întemeiază, se edifică. Spiritul inventiv, dibăcia și sudoarea înaltă împreună scara spiralată ce duce sus, în turnurile de veghe ale unei noi civilizații.

Dar prin cotloane cu mucegai, ascunse de lumină, mai viețuiesc indolența, bătăria, iresponsabilitatea, cinismul etc., un fel de rozătoare «rupe-tot» veșnic flămînde, veșnic în acțiune. Afară, printre oamenii care muncesc și creează, printre edificii, oglinzi și poeme, rozătoarele cu pricina umblă camuflate și rod și rup fără aлегere.

Să luăm de pildă o bibliotecă publică. Aici, va să zică, sînt cărți pe care oamenii le împrumută, le citesc și le restituie intacte. Dar se strecoară și cite un «rupe-tot». Acesta, cînd nu le înghite cu totul, le restituie ferfeniță.

Iată o sală de cinematograf, nouă, curată, înzestrată cu scaune noi. Aici oamenii vin să vizioneze filme. Dar intră și un «rupe-tot». Rezultatul: scaune zgiriate, scrijelite, frînte din incheieturi.

Tren accelerat. Compartiment căptușit cu plus albastru. S-au cheltuit bani, s-au consumat materiale, s-a muncit nu știu cît pentru a crea cetățenilor condiții plăcute de viață. Dar uite, colo plusul e lipsă, tăiat, devorat. A fost și în tren un «rupe-tot». Între două stații a și executat pe ascuns operația.

Aștepti în stație. În sfîrșit niște «rupe-tot» te înghesuie în așa hal încît rămi fără nasturi la palton și cu galoșii sfișiați.

Mă rog, exemplarele de pină acum sînt, ca să zic așa, mai modeste. Se mulțumesc cu puțin. Ceva hirtie și coperte de carte, o leacă de lemn, plus, cauciuc — le ajunge.

Dar iată că omul își cumpără automobil, se așază la volan și circulă omeneste. Deodată o izbitoră formidabilă, un scrișnet avan și... jumătate de caroserie s-a dus dracului! Ce s-a întîmplat? Un «rupe-tot» de categorie grea, grăbit și lacom peste măsură, folosindu-se și el de cuceririle tehnicii, și-a infipt colții în mașina omului, cît ai clipi, i-a măcinat învelișul. În alte cazuri rupe gituri, spintecă burți, plămîni, rinichi, tot ce-i iese în cale.

Alte rozătoare, dintre cele mai hulpave, preferă piatra. Și atunci ce credeți că fac? Rup hălci ȳriașe de caldarim (sub pretext că execută niște reparații) și lasă strada impracticabilă pînă vin oamenii de o astupă. Peste o săptămînă caldarimul e din nou găurit. Stimabilii «rupe-tot» s-au aprovizionat iarăși cu de-ale gurii. Și tot așa din toamnă în primăvară sau viceversa.

Dar cărămida, varul, mortarul! Sînt și acestea căutate. De pildă vin niște «rupe-tot», dărimă (pentru că s-a stricat undeva instalația de țevi) și... dispar fără urmă. Au mestecat între fălci peretele și trebuie să cauți oameni care să-ți-l facă la loc.

Se pot înșira încă multe exemple, mărunte sau mari — depinde de specialitatea, categoria și preferințele rozătoarelor — care demonstrează că acești «rupe-tot» sînt niște foarte activi dăunători sociali.

Unii, după cum s-a văzut, lucrează pe cont propriu și sînt, în fond, pramații de duzină. Alții însă, mai abili, se acoperă cu dosare și scripte oficiale, fiind mult mai periculoși.

Ia să-i punem la respect ori cînd și oriunde ar apărea! Să nu mai poată rupe fără să-și rupă proprii colți!

«...Am citit scrisoarea tinerei dv. corespondente care are aceeași vîrstă ca și a mea, dar cu singura deosebire că ea e tristă fiindcă nu-și cunoaște tatăl. Desigur, aceasta este o întîmplare nefericită în viața ei de copil...» Rîndurile acestea reprezintă un răspuns și aparțin elevei Doina Constantinescu din București. Ele transmit, chiar dacă sînt departe de ceea ce îndeobște se numește «stil», o caldă și sinceră adeviziune, o înțelegere, mai mult, un sentiment de solidaritate umană.

Dar să recapitulăm. În numărul 52 din 24 decembrie 1966, revista «Flacăra» publica «Scrisoarea deschisă» a tinerei Georgeta Antonov din Tulcea care ne prezenta «cazul ei oarecum neobișnuit»: are 16 ani dar nu-și cunoaște tatăl...

«Poate undeva, încheia dînsa. În Botoșani sau în alt oraș al țării, o va citi cel care ar fi trebuit să fie acum lîngă noi, și mai ales lîngă mine, fiica lui, care, mărturisesc, îi simt lipsa...»

...Prin 1950, numitul Gheorghe Munteanu, de fel din Botoșani, a cunoscut o fată, viitoarea mamă a Georgetei.

ales-o și pentru copii.

Numitul Gheorghe Munteanu a dispărut.

De altfel a și fost uitat, dar numai o vreme. Sînt întrebări care mai devreme sau mai tîrziu își primesc răspunsul. Într-o zi, copilul, acum o adolescență, vrea să afle. Nu e prea greu să ne imaginăm ce-a determinat-o să scrie. Poate curiozitatea vîrstei. Cum va fi oare? Îi semăn? Ce face, se gîndește vreodată la mine? Și imputarea: dacă e tatăl meu «bun» de ce nu-mi dă nici un semn de viață? Măcar să știe ce fac, ce gînduri am... Nu încercăm să devenim patetici și nici nu dramatizăm lucrurile. Sînt doar atîtea cazurile în care noii tați și mame și-au cîștigat iubirea copiilor, au biruit neîncrederea temătoare în fața părintelui «vitreg», cîștigîndu-le mai tîrziu recunoștința. Așa că «mamă mașteră», cel puțin în viața de toate zilele, nu-i totuna cu «mamă rea», după cum se mai poate întîmpla ca acești copii să sufere, să-și dorească «adevărata» părinte și știm că o ceartă, în sfîrșit, o întîmplare neplăcută îi poate face să reflec-

rintele» său cînd avea doi ani. Și încă ceva: îi știe adresa, chiar îl cunoaște. Tatăl ei are din altă căsătorie doi copii pe care-i crește. Ba, o dată, i-a și scris fetei. Avea de plătit pe ani de zile în urmă pensia alimentară și suma se cifra la mii de lei...

Copiii însă învață să devină lucizi și chiar și practici. Atmosfera din familie, uneori nenorocirea îi învață. În fața unor asemenea dovezi de «dragoste paternă» și a multor altora, cei mici se apără. Iată ce o îndeamnă Bucur I. Ecaterina pe Georgeta și pe alții care se află în situația sa:

— să se intereseze la unitatea militară de unde făcea parte tatăl ei, să încerce să obțină adresa actuală;

— să meargă la ultima întreprindere la care a lucrat și să obțină astfel relații;

— să se informeze prin intermediul revistelor de mare tiraj și al cotidianelor.

În fine, «să facă o cerere către Direcția Generală a Miliției din București după cum am procedat și eu... Mi-am regăsit tatăl după 22 de ani. Aș dori din inimă ca și Georgeta Antonov să-și găsească părintele care nu se interesează de ea de 16 ani, un lucru rușinos pentru aceia care-și părăsesc copiii...» (Böithe Niculae din Lupeni).

«...O înțeleg pe Georgeta, și eu sînt în situația sa. Mă află alături de ea în aceste momente...»

Se numește Neacșu N. Ștefania din comuna Călmățuiul și are și ea 16 ani. Dar s-o ascultăm mai departe: «De fel, tatăl meu era din comuna Moldova, raionul Dorohoi... Aproape imediat după căsătorie, era în 1951, el a plecat cu serviciul în localitatea Bistrița și nu a mai venit aici și nici nu a mai scris... Mama nu s-a mai recăsătorit niciodată și m-a crescut cum a putut... Poate l-oi găsi astfel... Îi simțim lipsa și doresc să-l revăd cu orice preț...»

Iar Păpușoi Eugenia locuiește în Mizil și nu și-a mai văzut tatăl din 1953...

Pronunțînd sentința de divorț, instanța hotărîse să încredințeze doi din cei patru copii tatălui. Frații se văd foarte rar iar ea, Eugenia, ar dori din tot sufletul un amănunt despre cel ce i-a dat viața.

Se repetă ca un leitmotiv, aproape monoton, această dorință, această poate unică dorință. Copiii trec peste ceea ce a fost, copiii sînt generoși. Ei nu doresc decît să-l știe sănătos pe cel plecat departe și să-l revadă.

«Poate că undeva, va citi acela care acum ar trebui să fie lîngă noi... Orice amănunt m-ar bucura...»

Într-adevăr, dacă undeva acești tați ar citi din întîmplare rîndurile de mai sus cum ar reacționa? Cum le-ar arăta fața și care le-ar fi «argumentele»? Copiii lor, prin dorința atît de fierbinte și continuu repetată, îi acuză, copii care totuși îi mai iubesc încă...

*

Pe ei îi unesc vîrsta, aspirațiile, în-sușirile, și bucuria. Știu însă să răspundă și nefericirii și, unindu-se, să se îmbărbăteze și să se ajute.

Cînd ni s-a adresat, Georgeta Antonov conta pe înțelegerea tuturor. Era îndreptățită pentru aceasta de mentalitatea, educația, morala societății. Dar nici un sfat, oricît de doct și de precis ar fi nu poate egala spontană și sincera înțelegere a celor de-o seamă ca vîrstă ce se simt solidari. Din toate părțile au venit, vin încă scrisori...

Mihai HETCO

P.S. Zilele trecute, poșta ne-a adus vești noi chiar din partea elevei Georgeta Antonov. Mulțumind redacției și tuturor aceluia care încearcă s-o ajute, țînăra noastră corespondentă ne comunică cu bucurie că a primit o scrisoare conținînd unele elemente ce-i dau speranța că va reuși să-și regăsească tatăl.

„și eu, și noi, alături de tine”

Au hotărît să se căsătorească. Numai că aproape imediat după aceea a intervenit ceva: omul voia cu orice preț să se reîntoarcă în orașu-i de baștină, și asta imediat. Era greu, mama soției sale ar fi rămas singură, fără vreun ajutor. Au urmat discuții, cele două femei îl rugau să se mai gîndească, să vadă, poate lucrurile s-ar putea aranja într-un fel. Gheorghe Munteanu însă a plecat. Simplu. Nu s-a mai întors niciodată... La cîteva luni, soția a născut o fetiță, pe Georgeta. După doi ani, mama s-a recăsătorit. A găsit un om, un om întreg lîngă care să străbată viața și la bine, și la rău. Pe celălalt, pe primul, l-au speriat răspunderea și presupusele «complicații» care s-ar fi ivit, și a fugit. Cucul, pasăre de pripas, spune poporul, n-are habar de soarta puilor ași. Îi lasă pe unde se nimereste și boară aiurea uitînd de tot și de toate...

În om vorbește însă ceva mai mult ecît un instinct de reproducție. În mîni, în omul întreg, se naște un sentiment de responsabilitate, grav și totuși plin de orgoliu, al «capului de familie», se naște afecțiunea tandră și telegătoare pentru cea pe care ai

teze: «Dacă ai fi fost tatăl meu de-adevăratalea, alt fel te purtai cu mine».

Există însă o solidaritate a vîrstei și a experienței. Te simți legat de cel de-o seamă cu tine prin dorințele tale, prin gîndurile tale. Îi ghicești felul de a-ți fi apropiat ție și cauți să-l ajuți imediat după puterile tale. Te simți legat de-un om și prin nefericirea comună. Încerci să-i dai sfaturi, cele pe care le crezi mai bune, și pui tot sufletul, așa cum ai face-o pentru tine.

Am început aceste însemnări cu un fragment din scrisoarea unei tinere corespondente. Și scrisori au venit de peste tot. Calde, pline de înțelegere, uneori naive. Astfel, această «Scrisoare deschisă» capătă alte dimensiuni și semnificații, demne de meditat asupra lor.

«...Îi înțeleg durerea fiindcă și eu sînt în aceeași situație. Ea spune că oricît de mic ar fi amănuntul despre tatăl ei, ar bucura-o foarte mult. Un amănunt despre cel pe care nu îl ai lîngă tine... te face să-l dorești și mai mult. Și eu sînt tot la fel, sînt mai mică decît tine, dar în aceeași situație...» (scrisoarea Ecaterinei Bucur din Buzău).

...Ecaterina a fost părăsită de «pă-

Nimic mai relativ, se spune, decât aprecierea frumuseții omenești: și iată-ne nevoiți să recunoaștem că, de astă dată cel puțin, subiectivitatea gusturilor e de-a dreptul binecuvîntată. Ceea ce numim urîțenie e o noțiune discutabilă, și e clar că situația ar fi uneori dezastruoasă dacă... Dacă n-ar interveni ceea ce s-ar putea numi, în cazurile extreme, o psihoză a urîțeniei. Oamenii se doresc frumoși: perfect. (Nu spunea Stendhal că «frumusețea e o promisiune a fericirii»?) Dar unii dintre semenii noștri cu care natura nu a fost într-un tot generoasă fac complexe psihice, se însingurează. Sufletul se cere vindecat din... afară înăuntru. E momentul să intervină medicina: chirurgii-esteți sînt chemați să-și spună cuvîntul sau, mai la propriu, să ia bisturiul în mînă pentru a corija lipsa de bunăvoință a mamei-natură. De fapt, ei au început prin a lua cuțitul de piatră în mînă: primele operații «estetice» au o vîrstă efectiv milenară..

În frumusețea actriței Marie Laforet a intervenit și chirurgia estetică...

Desenul de pe coperta cărții lui Tagliacozzi (sec. XVI), reprezentînd o reconstrucție de nas. Pentru ca lamboul de piele ridicat de pe braț și aplicat în locul nasului să «prindă», pacientul este imobilizat în această poziție circa două-trei săptămîni.

cînd chirurgia devine sculptură

de Sanda FAUR

● CHIRURGIA ESTETICĂ — O CHIRURGIE A COMPLEXELOR
 ● FRUMUȘEȚEA, O PROMISIUNE A FERICIRII? ● LA ÎNCEPUT S-A
 RECONSTRUIT... NASUL ● TAGLIACCOZZI ȘI DETRACȚORII SĂI
 ● CÎND STUDENȚII DE LA HEIDELBERG SE DUELAU ● DOUĂ
 SUTE DE CHIPURI... RECONSIDERATE ● O SPECIALITATE TÎNĂRĂ,
 CHIRURGI TINERI ● DEȘI NU SE SCOT ADONIȘI PE BANDĂ RU-
 LANTĂ...

Dar să lăsăm incursiunea în istorie pentru puțin mai târziu, ca să precizăm — sintem doar în universul științei! — cîțiva termeni de specialitate: înainte de a deveni estetică chirurgia a fost plastică și reparatorie — adică a reconstruit organe lipsă și le-a reparat pe cele mutilate. De fapt, toate trei coexistă, se interferează, se suprapun adesea și e foarte greu să le delimitezi granițele cită vreme toate au un ultim comun deziderat estetic, și adesea un prim comun deziderat funcțional și psihic. Asupra chirurgiei estetice însă se mai aruncă în lumea specialiștilor o privire condescendentă, colorată cu o ușoară umbră de îndoială: cită vreme ea intervine numai acolo unde natura și-a permis momente de indolență și a lucrat prost, cită vreme ea se mulțumește să retușeze profilul unui nas sau o ureche agresivă, să îndepărteze riduri ori să corecteze linia unei siluete, chirurgul acesta — se zice — va face figură perfectă lîngă marele croitor sau marele coafor al zilei. (De altfel, cunoscutul medic francez Passot povestește cu o ușoară autoironie în cartea sa «Sculptor al figurilor» că o pacientă a lui, actriță celebră, recunoștea: «În fond, pentru a fi cinstiți, ar trebui să specificăm în program: rochii de Patou, pălării de Lewis, obraz de dr. Passot».)

**AȘADAR, PRO SAU CONTRA
 CHIRURGIEI ESTETICE?**

Este ea doar o soră frivolă, mondenă, a chirurgiei plastice sau merită considerație pentru efectele ei estetice dar mai ales psihice? Să luăm argumentele statisticii: s-a stabilit că, anual, 150 000 de americani (din care 70% femei) și 40 000 de francezi (85% femei) recurg la serviciile chirurgiei estetice... Cîți dintre aceștia, cîți dintre cei din alte țări, pe care statisticile nu s-au preocupat să-i identifice încă, apelează la bisturiu dintr-un capriciu al cochetației (pentru că e clar că în țările capitaliste operația estetică este un gest extrem de costisitor, accesibil mai cu seamă anumitor straturi sociale) și cîți își refac profilul din dorința de a-și reface și moralul? Firește că cele 1 480 de japoneze, ai căror ochi i-a «debridat» într-o singură zi dr. Fumio Umezawa ajutat de cei 30 de asistenți ai săi («se poartă la Tokio ochi «à l'européenne») nu intră în nici una din socotelile științifice, ci doar în cele privind bugetul d-lui dr. Umezawa. Dar ceilalți, cei care răspund uneia din cele mai omenești aspirații — aspirația spre frumusețe — vin spre chirurgia corectivă cu speranța redresării fizice și implicit psihice, pe aceștia îi putem oare acuza de frivolitate? N-ar fi nedrept?

**DE LA «AYURVEDA» LA TAGLIACCOZZI,
 ÎN CĂUTAREA PERFECȚIUNII CHIPULUI**

Vechea, foarte vechea istorie a chirurgiei plastice, ne oferă o informație care ar părea, la prima vedere, de domeniul anecdotic: se pare că, dintre toate componentele chipului omeneș, cea asupra căreia s-au exercitat mai insistent pretențiile estetice ale oamenilor a fost, din totdeauna, nasul. Medicii socotesc: ocupă o treime din suprafața figurii. Sculptorii argumentează: nasul asigură chipului întreg echilibrul său facial. Nasul a și prilejuit, de altfel, debutul chirurgiei plastice: în străvechi texte descoperite în mănăstirile din Tibet, în cunoscuta carte indiană cu caracter enciclopedic «Ayurveda» se pomenește despre niște operații efectuate asupra nasului: preoții brahmani erau constituiți într-o sectă medicalo-religioasă, «Koomas», care deținea monopolul și secretul acestor intervenții chirurgicale, înfăptuite asemeni unui ritual magic. Numai că operațiile nu izvorau dintr-o simplă dorință de ameliorare estetică, ci în primul rînd dintr-o tristă necesitate istorică: gestul vindicativ cel mai frecvent era, pe atunci, tăierea nasului (și uneori a urechilor) prinșilor de război. Și cum războaiele erau atît de frecvente...

Oamenii își voiau cu orice preț chipurile reintregite, dar cum să reconstruiești în întregime piramida nazală în condiții în care, firește, nu erau cunoscute nici anestezia, nici asepsia, nici antisepsia? Manualele de istorie a medicinei consemnează totuși, ca pe o metodă valabilă și azi, acea așa-numită «metodă indiană»: se tăia un lambou din pielea frunții și se aplica în locul nasului, încercîndu-se modelarea sa cît mai aproape de biata realitate mutilată. Au trecut secole pînă ce medicina să poată înregistra o altă metodă de răsunset egal dar de viabilitate mai puternică: «metoda italiană» a celebrului profesor de la Universitatea din Bologna, Gaspar Tagliacozzi, care preconiza, în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, reconstruirea nasului cu un lambou de piele luat de pe braț. Tagliacozzi publică în 1597 cartea «De curtorum chirurgia per insitionem» («Chirurgia defectelor prin implantări»), proclamîndu-se astfel drept părinte al chirurgiei estetice; la Bologna există și azi statuia ce i-a fost înălțată și care îl reprezintă pe Tagliacozzi cu... un nas în mînă. Iar acel desen apărut pe coperta cărții «De curtorum...» — reprezentînd un om cu brațul ținut peste cap în așa fel încît lamboul de piele să poată fi transportat pe nas — circulă și azi în toate cărțile de specialitate din lume.

**CÎND BIGOTISMUL
 ÎNFRUNTĂ FRUMUȘEȚEA**

Pare paradoxal, dar așa s-a întîmplat: chirurgia plastică s-a născut de pe urma războiului și a fost pe cale să moară din cauza religiei. În tot timpul evului mediu, chirurgii nu au avut curaj să refacă chipul uman mutilat decît foarte rar și în cea mai adîncă taină, pentru că biserica își arunca anatema asupra celor ce încercau să intervină în ameliorarea «perfectei» creațiuni a divinității. Însuși Tagliacozzi a fost excomunicat de biserica catolică, lucrările sale proscrise și trupul său exhumat din curtea mănăstirii unde fusese înmormîntat... Se pare că această neîncredere în ce privește chirurgia plastică a cuprins și minți mai luminate; dacă

Ovidiu descria cu interes în ale sale «Metamorfoze» intervenții spectaculoase ale unor medici din vremea sa, mult mai târziu un Rabelais sau un Voltaire au găsit cu cale să-și ironizeze contemporanii preocupați de retușurile fizice... Și totuși, astronomul Tycho Brahe (sec. 16), care își pierduse nasul bătîndu-se în duel pentru aleasa inimii sale, se mîndrea cu piramida sa nazală confecționată... din aur. Iar studenții de la Heidelberg, pasionați practicieni ai duelurilor, își lăsau cu satisfacție cusute la loc cite o ureche sau o fărîmă de nas culese în grabă de pe jos de către bărbierii-chirurgi, spălate în vin și balsamuri și reaplicate după terminarea înfierbîntatei lupte!

Ar trebui să zăbovim mult printre filele istoriei medicinei, pentru a-i putea urmări pe toți înaintașii chirurgiei estetice, de la acel genial Ambroise Pare (sec. 16), care opera cu o rapiditate și o dexteritate uimitoare, la baronul Guillaume Dupuytren (sec. 19), cel care a descris și a operat primul acea diformație a mîinii numită «manus apostolicum»; de la medicul-general Larrey, care a executat într-o singură zi de război circa 200 operații plastice, pînă la sir Anchibald McIndoe, supranumit și «Dumnezeu», cel care în timpul războiului antihitlerist a refăcut 400 de mîini și 200 de chipuri arse ori sfîrțecate de șrapnele și schije. Istoria acestei ramuri a chirurgiei cunoaște momente de seamă în care se înscriu numele chirurgilor ruși Pirogov și Șimanovski, ajungînd pînă la savantul sovietic contemporan Filatov ori la cunoscutul chirurg ceh Burian. Dar istoria chirurgiei estetice abia a început să se scrie.

PE STRADA ARHITECT MINCU, LA NR. 7

Din titlul foarte lung al clinicii situate la nr. 7 al străzii bucureștene Arhitect Mincu — Spitalul de traumatologie, chirurgie plastică și reparatorie lipsește termenul «esthetic». Deliberat? Probabil. Din modestie? Se poate. Dar mai ales programatic: orice intervenție

(Continuare în pag.14)

Iată un caz, înainte și după operație. După cum se vede, corectarea liniei nasului duce la schimbarea întregului obraz, a expresiei lui.

chirurgicală înfăptuită aci are în primul rând justificarea unei tulburări funcționale ori psihice — ne spune directorul spitalului, dr. A. Vasiliu. În ultimul rând însă și una estetică.

Spitalul este tânăr: a fost înființat în 1958, în localul fostei urgențe. Personalul său medical, foarte tânăr: majoritatea chirurgilor, intrați aici prin concurs, au în medie 33-34 ani. Aceasta a permis să se formeze, sub conducerea conf. dr. A. Ionescu — șef al clinicii I.M.F. din spital. — și a dr. Aurel Vasiliu, un colectiv sudat, omogen ca pregătire teoretică și practică — lucru absolut necesar pentru o specialitate atât de tânără cum este în țara noastră chirurgia plastică. De altfel spitalul este și bază de învățămînt a I.M.F., aci venind să se specializeze în fiecare an, la cursuri ce durează între 3 și 10 luni, chirurghi din întreaga țară.

— Și care este procentajul de intervenții chirurgicale cu finalitate estetică? — îl întrebăm pe dr. Valentin Rădulescu, tânărul chirurg care ne-a prezentat clinica după ce am aflat că se efectuează aici pînă la 8-10 operații zilnic.

Remarcăm la interlocutorul nostru o ezitare. Aceeași pe care am observat-o și la conducătorii clinicii.

— Tratăm, în primul rând, arsurile grave: 4 000 de cazuri pînă acum...

— E o cifră!

— Ne ocupăm de tratamentul sechelelor de după arsuri, precum și de traumatismele mîinii. Malformațiile congenitale — nasurile hipertrofiate, nasurile prăbușite — așa-numitele nasuri socratice. — asimetriile feței, ale urechilor, diformitățile mîinilor sau picioarelor, intră de asemeni în preocupările noastre.

— Iată-ne deci în imperiul absolut al chirurgiei estetice...

— E un fel de a spune. Selecționăm cazurile în primul rând după răsunetul lor patologic: un nas uriaș, cu un sept deviat, poate împiedica respirația dar și întuneca viața unei fete de 18 ani; o ureche traumatizată (cunoașteți urechea «conopidă» a boxerului lovit în repete rînduri?) tulbură uneori auzul și dezechilibrează chipul; niște sîni hipertrofiați sau un abdomen gigant împiedică efectiv persoana de la o viață și o muncă normale.

— De ce ocoliți totuși termenul de «chirurgie estetică»? Specialiștii clinicii dv. se situează printre cei ce o socotesc superfluă?

— N-aș putea spune. Dar sîntem obligați să arătăm celor care se cred adesea — în mod cu totul subiectiv — urîți, că noi nu putem face minuni, că un nas micșorat poate, uneori, în loc să înfrumusețeze, să altereze personalitatea și expresivitatea unui chip, că un «lifting» — operația de suprimare a ridurilor — are un efect ce nu durează decît cîteva ani, că o intervenție asupra straturilor adipoză nu-l scutește de loc pe pacient de o strictă dietă alimentară.

— Sînteți pesimiști, tovarășe director.

— Poate mai curînd lucizi și cinștiți. Trebuie să ne mai prevenim pacienții că asemenea operații trebuie uneori repetate de cîteva ori pînă reușesc pe deplin...

...Știm de altfel și noi că frumoasa actriță Eleonora Rossi Drago («Coliba inchilului Tom», «Acord final») a suportat trei intervenții pînă a ajuns să posede perfectul ei nas de astăzi, și că Marie Laforet (actrița din «Soarele din America») și-a sporit de asemeni frumusețea cu prețul unei operații la nas.

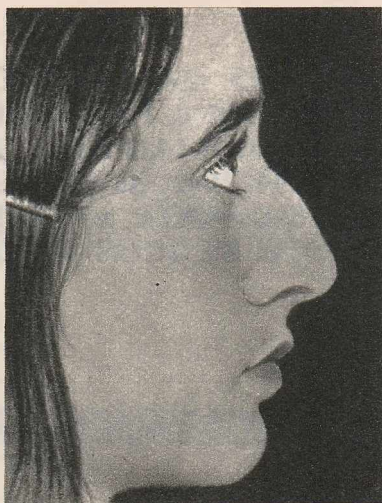
— Dar nu ne dăm niciodată înapoi atunci cînd gravitatea cazurilor ne reclamă intervenția — precizează dr. Valentin Aburel, șef de lucrări al clinicii. Am reconstruit nasuri mîncate de boala lupus sau mușcate de animale și — ce să-i faci! — de om, chipuri mutilate de arsuri, am reparat diferite malformații, am refăcut și reimplantat urechi. Și rezultatele au fost adesea estetice.

— Cît credeți că se poate reda din frumusețea omului?

— Frumusețea nu poate fi apreciată cantitativ, o știți prea bine. Testul înfrumusețării îl constituie pentru noi psihicul pacientului: dacă starea lui de spirit s-a ameliorat, dacă i s-a ridicat tonusul vital și ne comunică succese profesionale ori sentimentale, noi sîntem pe deplin mulțumiți. Chiar dacă pacientul nostru nu a ajuns încă un Adonis sau o Sophia Loren.

E OARE ATUNCI MAI PUTIN FRUMOS ADEVĂRUL?

Despre chirurgie se spune — cu prostul obicei de a se califica sentențios profesioniile — că implică prin definiție o anume duritate, o anume desensibilizare. Nu numai că e neadevărat, dar e și nedrept. Munca celor ce practică chirurgia plastică pretinde inventivitate și suplețe — cazurile nu sînt niciodată standard; cere experiență și răbdare uriașă — actul chirurgical durează adesea ore întregi și se repetă de multe ori, iar rezultatul poate fi constatat abia după săptămîni sau luni. Cere o comunicare între medic și pacient (pentru că ei vor trebui uneori să colaboreze în repete rînduri), ba chiar între medic și familia ori tovarășii de muncă ai pacientului. La clinica din str. Arhitect Mincu a fost adus o dată un pescar de la Combinatul piscicol

Ați putea crede că aceste două fotografii aparțin uneia și aceleiași persoane? Și totuși acesta este adevărul.

din Brăila, un om tânăr în vîrstă de 36 ani, cu o gravă arsură de 50%. Plăgile de arsură trebuiau urgent grefate, dar nu se putea practica autogrefarea, căci însemna să se deschidă alte plăgi pe corpul bolnavului. Au venit atunci cinci din tovarășii de muncă ai pescarului T.L., care au donat fîșii de piele pentru a fi aplicate pe corpul tovarășului lor: tolerate doar 2-3 săptămîni, aceste homogrefe acoperă temporar plăgile arse, evitînd infecțiile, pierderile de sînge și scoțînd bolnavul din primele săptămîni de gravitate ale bolii. Viața lui T.L. a fost salvată și chiar înfățișarea sa.

Dintre cazurile spectaculoase tratate la clinica bucu-reșteană de traumatologie l-am mai aflat și pe cel al lui C.M., un pui de osan în vîrstă azi de 7 ani, care fusese adus în urmă cu cîteva ani în spital, după un grav accident: micuț fiind, căzuse cu fața și mîinile pe plita încinsă. Venise desfigurată, cu pleoapele și urechile distruse, fără păr, cu palmele și degetele mutilate. De-a lungul celor 11 operații care s-au efectuat asupra obrazului lui Mitruș au lucrat aproape toți chirurgii spitalului: i s-au reconstruit pleoapele superioare și inferioare, i s-au grefat spațiile interdigitale, i s-au corectat urechile. Iar despre cazul muncitoarei I.S., în vîrstă de 28 de ani, al cărei braț a fost grav zdrobit într-un accident de cale ferată (oasele fracturate, mușchii sfișiați, vasele și nervii tăiați) s-a comunicat și într-o revistă britanică de specialitate: imediat după accident, o echipă de chirurghi au lucrat 4-5 ore pe brațul aproape mort, reluînd a doua zi operația și salvînd în cele din urmă brațul; femeia se folosește și azi de brațul ei drept într-o muncă ce necesită o deosebită agilitate a mîinilor: este rihtuitoare.

Despre operațiile cu o mai pronunțată finalitate estetică am lăsat să ne vorbească mai ales fotografiile: aceste imagini, înainte și după operație, sînt, deseori, de o elocință ce o întrece cu mult pe cea a chirurgilor. De aceste fotografii ne servim pentru a-l contrazice — o clipă măcar — pe marele Shakespeare: «Oh! — exclamă un personaj al său — cît de frumoasă apare frumusețea sub dulcea podoabă pe care i-o dă adevărul!».

Există, cîteodată, un «adevăr» al înfățișării fizice care se cere revizuit. E oare atunci mai puțin frumos adevărul?

formule noi (III)

«Albatros» e mai mult decît o formulă nouă. E porțiq: prin care lumea scriitoricească începe, în sfîrșit, să pătrundă în programele televiziunii. Reproșurile de necolaborari sînt vechi și reciproce. Sporadic, cite un scriitor era invitat la o dezbateră sau evoca personalitatea unui mare înaintaș. De scris pentru televiziune prea puțini au scris și scriu. Profesiunea de autor de scenarii și seriale nu s-a impus încă la noi, deși în alte țări este una dintre cele mai respectate și invidiate. Neavînd deocamdată concurenți, comedia în pilule a lui Ion Băieșu se desfășoară pe un teren pe care-stăpînește în exclusivitate.

Nu-i de mirare că prima «revistă literară» a televiziunii este editată de emisiunile pentru tineret. Am remarcat și cu alte prilejuri atitudinea activă a acestor emisiuni față de fenomenul cultural. «Albatrosul» e bine conceput și paginat, iar colaboratorii la care a apelat pentru realizarea primului său număr au fost scriitori investiți cu autoritatea artistică și morală adecvată rolului de îndrumători ai tinerei generații de minutori ai condeiiului. Dar, în tabloul general al emisiunilor, apariția lui stingheră nu poate mulțumi. Unde sînt rubricile prin intermediul cărora telespectatorii să aște direct de la frunții scrisului românesc ce vor putea citi în viitorul imediat și chiar într-un viitor mai îndepărtat sau ce probleme se dezbate în lumea literară? Nici măcar cărțile noi nu mai sînt prezentate alt fel decît în fugitivele consemnări ale teledjurnalelor. «Vitrina literară» a dispărut de mult și se pare că «Memoria caselor» a urmat-o în neînfiță. Televiziunea manifestă față de beletristică o indiferență de-a dreptul îngrijorătoare.

E un motiv în plus să salutăm «Albatrosul» și să-i urăm viață îndelungată.

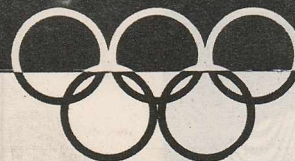
Emisiunea «Panoramic» apropie micul ecran de pasionanta și mereu schimbătoare scenă internațională, de care n-am înțeles niciodată de ce se ținuse departe în trecut. S-ar spune că orele absurde la care au fost programate primele două emisiuni ale acestui ciclu nou mai reflectau neîncrederea televiziunii în posibilitățile lor de a capta atenția generală.

«Panoramicul» nu are o formă rigidă și asta e bine. Sînt teme care se precează mai curînd la o dezbateră și sînt altele servite mai bine printr-o bogată ilustrare cinematografică.

Ambele direcții sînt atît de puțin bătute deocamdată de televiziunea noastră încît deschid perspective nebanuite. Oamenii își pun nenumărate întrebări în legătură cu problemele internaționale și cu modul cum vor evolua. Televiziunea îi poate ajuta să-și clarifice și să-și sistematizeze ideile, le poate sugera și oferi direct răspunsuri. Pe de altă parte există o mare curiozitate pentru imaginile pe care indiscreția profesională a telereporterilor din întreaga lume le-a fixat pe peliculă. Teledjurnalele au început în ultima vreme să satisfacă în mai mare măsură această dorință de a fi martor ocular al evenimentelor de seamă din zilele noastre. Ele sînt însă departe încă de obiectivul de a prezenta operativ și cuprinzător realitatea internațională în imagini. În clipa cînd telerecordingul va începe să fie folosit pentru recepționarea și reproducerea actualităților transmise de marile rețele de televiziune europene, vom intra și noi în circuitul mondial prin intermediul căruia zeci de milioane de telespectatori de pretutindeni au posibilitatea de a urmări filmul zilei. Pînă atunci însă (și chiar și după aceea) «Panoramicul» poate fi o excelentă fereastră deschisă către lumea largă.

GRENOBLE - preludiu olimpic

Patru ani — perioadă tradițională ce poartă de fapt numele de *olimpiadă* — despart jocurile olimpice între ele. De la Innsbruck (1964) la Grenoble (1968) sînt patru ani de interstițiu olimpic, plini de preștiri și nădejdi. Intervalul, în timp, pare mare. Cinci tineri schiori, de naționalități diferite, au redus nu demult distanța la limitele ei terestre, parcurgînd traseul dintre cele două orașe olimpice în 32 de zile, firește pe schiuri. Raidul acesta simbolic de 1 000 km a fost realizat de J. Sangner, Jean Harviset, Denis Berthelot, Enrico Mauro și Sven Coomer. Ei au traversat 30 de vîrfuri muntoase, printre care: Mont Rose (4 635 m), Saasfee (4 554 m), Grand Paradiso (4 061 m) și Bermina (4 050 m). După asemenea performanță, nici un concurent la viitoarele jocuri olimpice de iarnă nu se va mai putea plînge de dificultatea propriilor sale eforturi...

Așadar, peste un an, la Grenoble, elita mondială a sporturilor albe va răspunde unui rendez-vous fixat cu patru ani în urmă. Dar de ce tocmai la Grenoble? Iubitorii de schi și de sporturi de iarnă de oriunde, chiar și francezii, cînd se gîndesc la stațiunile preferate din Franța pronunță nume devenite tradiționale în ghidurile turistice și în anuarele sportive: Chamonix, Courchevel, Megève, Val-d'Isère... Atunci, de ce Grenoble? Este adevărat că Chamonix, de pildă, a mai găzduit Jocurile Olimpice (în 1924) și campionatele mondiale (în 1937). Argumentele trebuie căutate în altă parte.

Grenoble, oraș industrial (metalurgie, textile) și universitar, se află în plină dezvoltare: de la 139 000 de locuitori în 1946 la peste 250 000 astăzi. Estimările statistice arată că peste 10 ani orașul copilăriei lui Stendhal va fi locuit de 400 000 de cetățeni. În fața acestei «explozii demografice» — care impunea modernizări și dotări aferente — municipalitatea

grenobleză a găsit soluția: și-a depus candidatura la organizarea Jocurilor Olimpice de iarnă din 1968. Ideea edililor orașului a fost sintetizată astfel: «Dacă obținem organizarea jocurilor, vom realiza în 4 ani, cu ajutorul guvernului, ceea ce alt fel n-am fi putut înfăptui nici în 20 de ani!». Calculul s-a dovedit bun. Din ziua de 28 ianuarie 1964 — cînd Comitetul Internațional Olimpic și-a anunțat opțiunea — pe trontonul primăriei din Grenoble a fost înălțat drapelul cu cinci inele înlănțuite.

Dar organizarea Jocurilor Olimpice nu este — cum spunea un ziarist francez — «o chermesă fără griji», ci în primul rînd o chestiune de investiții. Din acest punct de vedere, edilii grenoblezi au vizat bine și au cîștigat partida. Din totalul bugetului de organizare (1 000 de milioane de franci), amenajările sportive propriu-zise nu reprezintă decît 10%! Imediat după ce se vor stinge ultimele lampioane festive ale Jocurilor Olimpice, capitala departamentului Isère (prin tradiție și capitala provinciilor istorice Dauphiné și Savoia) se va trezi înzestrată cu: noi autostrăzi (194 km), un nou aeroport, o nouă gară, un palat al poștei, o nouă primărie, un spital, o casă de cultură, trei noi hoteluri, o hală de expoziție etc.

Firește că de toate acestea vor beneficia și oaspeții jucurilor. «Satul olimpic» va cuprinde 1 300 de locuințe noi, care vor fi puse, după jocuri, la dispoziția populației. Centrul de presă și radioteleviziune va satisface cerințele a peste 2 000 de ziariști și tehnicieni. «Satul olimpic» de la Autrans — St. Nizier, în apropiere a pistelor pentru probele nordice, va avea o capacitate de 680 de paturi și va deveni ulterior Centrul național francez de schi nordic.

Toate acestea nu înseamnă că instalațiile strict sportive au fost neglijate. Participanții la recentele întreceri «preolimpice» și-au putut da seama că

lucrările de «infrastructură sportivă» sînt practic terminate, cu excepția patinoarului artificial acoperit (cu tribune pentru 15 000 de spectatori) care va fi inaugurat în vara acestui an.

Regiunea oferă întrecerilor sportive un cadru alpin admirabil. Grenoble este situat pe malurile râului Isère, între masivii muntoși Chartreuse (care a dat numele cunoscutului lichior), Belledonne și Vercors. Disciplinele alpine se vor disputa pe piste de coborîre și de slalom de la Chamrousse (1 950 m altitudine); probele nordice — la Autrans (pentru schi) și la St. Nizier (pentru sărituri; trambulina mare de aci va permite sărituri de peste 100 de metri și va putea fi înconjurată de 60 000 de spectatori); săniuțele — la Villards-de-Lans; bobul — la Alpe d'Huez (cu o pistă lungă de 1 500 m). Pista de bob va da încă multă bătaie de cap comitetului organizator. În ciuda protestului francez, federația internațională a declarat recent că pirtia prezintă erori de construcție, ceea ce a determinat anularea campionatului mondial de bob 4 persoane. Pista va trebui să fie refăcută, pentru a asigura securitatea concurenților.

Toate numirile străine de mai sus vi se par poate, acum, greu de reținut. Putem afirma însă cu certitudine că peste un an, între 5 și 17 februarie 1968, le veți pronunța sau recunoaște în vocea crainicului de televiziune, tot atît de ușor pe cît ați adoptat cu patru ani în urmă numirile austriece Patscherkofel, Pfiemeskopf, Muttereralp sau Birgitzköpfl...

Prima ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă s-a ținut la Chamonix, în 1924. Ediția jubiliară, a 10-a, readuce «olimpiada albă», după 44 de ani, din nou în Franța, la Grenoble.

Victor BĂNCIULESCU

CITITORII FOTO- GRAFIAZĂ

◀ Corina la schi — Justian Schmidt

Dimineată —
Arpad Bartha ▶

să întemeiem familii, dar cum?

Nota intitulată «Familia și maternitatea», publicată în nr. 48/1966, în care studentul Vasile Tămășan din Cluj făcea unele propuneri, printre care introducerea unei rubrici de anunțuri matrimoniale la «Mica publicitate», a suscitât păreri diferite din partea cititorilor. În acest sens publicăm extrase din câteva scrisori sosite la redacție în ultima vreme:

«Aș dori ca prin aceste rânduri să susțin propunerea studentului clujean... Nu știu dacă soluția propusă e cea mai bună, dar trebuie să se facă ceva în acest sens... Am multe colege între 25 și 40 ani, bune muncitoare, femei cinste și dornice să-și refacă fiecare din ele căminul, să-și refacă viața». (Maria Hotăran, muncitoare textilistă — Arad).

«Îmi amintesc de anunțurile matrimoniale din ziarele de acum 25-30 de ani. Poate exa-

gerez, dar acum mi s-ar părea degradant pentru condiția umană să se folosească coloanele ziarelor în vederea căsătoriilor. Sint convins că atunci când un bărbat sau o femeie — mai tineri sau chiar trecuți de prima tinerețe — doresc sincer să-și întemeieze un cămin, se pot găsi unul pe celălalt fără ajutorul terților. În concluzie, sint împotriva propunerii studentului Tămășan». (Teodor Alexandrescu, inginer — București).

«După mine, părerea studentului Vasile Tămășan este foarte justă. Tineretul are unde să se cunoască, la reuniuni etc. Dar noi, cei între 30 și 40 ani, ce facem? Eu am 36 de ani și nu cunosc nici o femeie în jur de 30 de ani, cu care să mă pot căsători. Vă rog găsiți o soluție și pentru noi». (Haralambie Marian, vinzător O.C.L. — Timișoara).

«Soluția propusă de tov. Tămășan nu mi se pare indicată. Oare aceasta să fie unica rezolvare valabilă? Doi oameni, chiar trecuți de vîrsta primei tinereți, nu se pot apropia, nu se

pot cunoaște reciproc decît prin intermediul unui anunț publicitar? Îmi exprim îndoiala în legătură cu trăinicia unei căsătorii întemeiate pe baza unui anunț la «Mica publicitate». (Ecaterina Borș, funcționară — Craiova.)

Scrisori conținînd păreri într-un sens sau altul am mai primit de la Carol Gondoș, operator termic, Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, de la C.N. — Medgidia, de la un grup de burlaci din blocul C.M. 4 - Hunedoara și de la alții.

măcar din patru în patru numere...

Tov. Prodan Ionel are 17 ani și este elev la grupul școlar al Combinatului siderurgic «Gheorghe Gheorghiu-Dej» din Galați. El ne mărturisește preferințele sale: Dialog cu cititorii, Flacăra-varietăți, Cadrul internațional, Film, Memento. Uneori se încumetă să dezlege și careul de cuvinte încruciate, deși acesta mai rămîne uneori cu pătrățele albe: «Sint începător — ne mărturisește cititorul nostru — și ca orice începător...» În altă ordine de idei scrisoarea continuă: «Aș avea o propunere: fiecare număr de revistă să conțină un foileton. Dacă nu se poate atît de des, atunci la două săptămîni sau... măcar la patru numere o dată. Vă rog să-mi comunicați răspunsul dv. în legătură cu această propunere».

Dragă tovarășe Prodan! Este drept că din ultimele numere de revistă au lipsit foiletoanele. Dar, așa cum au stat în atenția noastră în trecutul apropiat, așa vor sta și în perioada care urmează.

despre „memento“

De la apariția ei, rubrica «Memento» a reușit să întru-nească sufragiile cititorilor. În numeroase scrisori aceștia își exprimă părerile lor favorabile, apreciînd că prin intermediul

unei singure pagini se furnizează o informație bogată, operativă asupra principalelor manifestări de cultură și artă din Capitală și provincie. Iată însă că cititorul Dan Nicolescu din Craiova își face cunoscută opinia sa, în dezacord cu cea a majorității: «În cadrul acestei rubrici — ne scrie d-sa — apar subrubricile Muzică, Televiziune, Teatru, Cinema etc. Am impresia că acestea ocupă un spațiu inutil în revistă, mai ales că asemenea subrubrici apar și în alte publicații. Cred că acest spațiu poate fi ocupat cu altceva, care, într-adevăr, ar interesa mai mult...» Pe aceeași linie corespondentul nostru aduce argumentul existenței revistelor de specialitate care — chipurile — n-ar mai face necesară apariția în alte publicații a anumitor genuri de materiale.

Redacția noastră și — după cum s-a văzut mai sus — majoritatea cititorilor noștri nu împărtășesc punctul de vedere exprimat de tov. Nicolescu. Ca atare, ne intenționăm să renunțăm la «Memento».

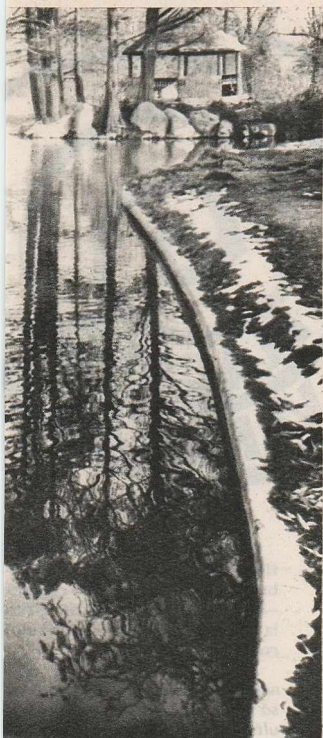
cititorii căt-re cititori

Următorii cititori doresc să corespundeze: Vasile I. Bunea, inspector, Gherla, str. Hăjdății 5, reg. Cluj; probleme juridice, cinema, ilustrate; Virginia Bercau, elevă, 18 ani, Brăila, str. Mihai Bravu 414; teme diverse; Șnoric Paraschivescu, elevă, 17 ani, Brăila, str. Cetății 17; teme diverse, cinema; Ioana I. Marika, elevă, Craiova, str. Comuna din Paris 24; ilustrate; Marioara Preda, salariată cooperativă, 20 ani, com. Stăncuța, rn. Brăila; literatură, muzică, ilustrate; Camelia Scurtu, elevă, Constanța, str. Pandurului 105; literatură, teatru, ilustrate; Teodor Petruș, mecanic, com. Șuncuiuș, rn. Aleșd, reg. Crișana, șantier T.C.M.M.; ilustrate; Petric Stuparu, magaziner C.F.R., 28 ani, Iași, str. Mîstrețului 4; literatură, teme diverse, filatelie, ilus-

trate; Eugenia Ștefănescu, studentă, Brăila, str. Victoriei 59; teme diverse, ilustrate, limbile franceză și rusă; Steliana Căpățînă, absolventă liceu, 19 ani, Pitești, str. 1 Mai 40; teme diverse; Alexandru Dan, șofer, București, Calea Giulești 52, sc. D, et. 7, ap. 131; teme diverse; Adrian Ionescu, student, com. Armășești, rn. Horezu, str. Morii 231; muzică, dans, ilustrate; Sandu Nicolae, student, 21 ani, Săcele, str. Mureș 39, reg. Brașov; teme diverse, poezie, filozofie; Eugeni Manea, elev, Moinești, str. T. Vladimirescu, 205; teme diverse, cinema, muzică, electrotehnică; Mariana Ceaușescu, elevă, Tr. Severin, str. Bujorului 39; cinema, ilustrate; Geta Ciolcan, textilistă, 19 ani, Pitești, Calea București, bl. 34, sc. B, et. 4, ap. 14; ilustrate; Vica Rusu, muncitoare, 18 ani, Fabrica de cherestea U.I.S. Ciurea, reg. Iași; ilustrate; Florica Oprea, elevă, com. Florești, str. Șogorani, rn. Titu; ilustrate; Rely Stănculescu, elevă, 17 ani, Ploiești, str. Decebal 38; cinema, teatru, literatură, ilustrate; Nelu Bîrdici, pictor decorator, Rm. Vilcea, T.A.P.L., str. T. Vladimirescu; arte plastice, muzică, istorie, cinema; Arpad Buga, turnător formar, 27 ani, Reșița, bl. 800, ap. 217; teme diverse, ilustrate; Leontin Iovănescu, electrician, 19 ani, Reșița, bl. 800, ap. 217; teme diverse, ilustrate; Violeta Popovici, elevă, 17 ani, com. Denta, rn. Deta, reg. Banat; cinema, muzică, ilustrate; Nelu Postolache, marinar, 26 ani, Galați, str. 1 Mai 41; sport, navigație, muzică; Costel Bardan, muncitor, 20 ani, Suceava, str. Unirii 4, car. Burdujeni; cinema, sport, ilustrate.

în cîteva rînduri

Eugen Tuțu — Petrosani. Revista «Flacăra» a început să apară la 1 Mai 1952, întîia ca publicație lunară, devenind după cităva vreme bilunară. Din 1957 sare ca și în prezent, adică săptămînal.

Unduire rece — Marin Ciovică

Năstase Vasile, Pop Zoltan, Anton Ion, Simion Costel — Petroșani. 1) Alain Delon e de naționalitate franceză (vezi fișa filmografică din nr. 43/966). 2) Da, Brigitte Bardot a avut un mic rol (era la începutul carierei sale) în filmul «Elena din Troia». 3) Steve Reeves este american, nu italian, și nu este «marele actor», ci un interpret obișnuit de superproducții. Nu intenționăm să-i publicăm fotografia pe copertă.

Tudor Șarlea — Mangalia. 1) Problema utilității publicității a fost discutată în mod frecvent în aceste pagini. Sperăm că ea a fost elucidată. 2) Tenorul Ludovic Spiess a debutat ca interpret de operetă, având și numeroase înregistrări cu diferite arii din repertoriul clasic și modern; în prezent însă el s-a stabilit la repertoriul de operă: două din ultimele sale succese sînt rolurile principale din operele «Don Carlos» și «Othello» de Verdi. 3) Dorința privitoare la istoria orașului Fălcișeni, «urbea» dv. natală, v-a fost îndeplinită, după cum credem că ați remarcat, în nr. 8 al revistei.

Simion Georgescu — com. Ciocănești. Considerăm, ca și dv., că un documentar mai amplu despre Hollywood, istoric și culise, ar fi indicat să apară în revista noastră. Ca atare vă informăm că am programat în viitorul apropiat un asemenea material.

Ioan Fildan — Orăștie. Nu, firește că numele localității la care vă referiți în scrisoare nu este Beroeni, ci Bervenii, raionul Carei. La mijloc este, după cum poate v-ați gândit și dv., o greșală de tipar.

Lucy Amăriucăi — Iași. Despre «Marea Piaș» revista noastră a publicat un mic text intitulat «O inimă care se exprimă prin voce», în nr. 23/1966, pag. 19. Vă recomandăm să citiți această notă. Firește însă că lucruri foarte interesante veți găsi în cartea «În vârtejul norocului», apărută în Editura muzicală. Lucrarea cuprinde memoriile cîntăreței.

Cititorii întreaba

octavian goga — poetul patriot

«Dorim să cunoaștem unele date despre viața și opera lui Octavian Goga».

Dumitru DUMITRACHE
București
Mihai LAIU
Timișoara

Răspunde criticul literar **ION DODU BĂLAN**.

Octavian Goga s-a născut în comuna Rășinari, din preajma Sibiului, la 1 aprilie 1881, în casa preotului Iosif, om luminat și bun patriot, și a soției sale Aurelia, născută Bratu, învățătoare și poetă, în tinerețe publicându-și versurile în revista *Familia* a lui Iosif Vulcan de la Oradea. Tatăl a avut și el înclinații literare și a publicat articole în *Telegraful român* de la Sibiu. De la ei a moștenit Goga talentul literar, dar mai cu seamă de la maică-sa. De la ea învăță și scrisul, și cititul. După terminarea școlii primare Goga trece la liceul maghiar din Sibiu și apoi la cel românesc din Brașov. În 1900 e student al Universității din Budapesta. Aci, împreună cu alți tineri români studioși, scoate revista *Luceafărul*, a cărei redacție se va muta mai târziu la Sibiu. În 1908 scoate revista *Țara noastră*. De timpuriu Goga se afirmă ca unul dintre cei mai de seamă poeți ai literaturii române. Volumul de debut, «*Poezii*» (1905), îl consacără definitiv, bucurându-se de aprecierile lui I.L. Caragiale, Coșbuc, T. Maiorescu, Ilarie Chendi, N. Iorga, Sextil Pușcariu și mulți alții. E un volum caracterizat printr-un puternic avânt național, printr-o solidaritate adîncă cu frații din Transilvania, cu umeri girbovi de povară, aflați sub o stăpînire străină. E în același timp o monografie a satului transilvănean. An-

tologice sînt poeziile «*Rugăciune*», «*Plugarii*», «*Oltul*», «*Casa noastră*», «*Noi*», «*La noi*». Al doilea volum, «*Ne cheamă pămîntul*» (1909), e străbătut mai puternic de nota socială. E într-un fel și un ecou al răscoalelor țărănești din 1907. Urmează, în 1913, volumul «*Din umbra zidurilor*» — un dureros strigăt de instrăinare de sat, apoi «*Cîntece fără țară*» (1916), un energetic îndemn împotriva neutralității, o chemare la luptă pentru unirea cea mare.

În domeniul publicisticii a tipărit volumele: «*O seamă de cuvînt*» (1908), «*Însemnările unui trecător*» (1911), «*Strigăte în pustie*» (1915), «*Mustul care fierbe*» (1927). Ca dramaturg Goga a scris piesele «*Domnul Notar*» (1913), inspirată din luptele politice ale românilor din Transilvania, și «*Mesterul Manole*» (1928), dezbătînd cu mijloace moderne și dintr-un unghi profund original drama creației și necesitatea jertfei pentru realizarea operei de artă.

În mai multe rânduri Goga a fost ministru, iar în 1937, pentru cîteva săptămîni, chiar prim-ministru al unui guvern profund reacționar. A murit la 7 mai 1938, în castelul de la Ciucea, unde-și doarme și azi somnul de veci. Această puternică personalitate care este Octavian Goga a fost brăzdată nu o dată de puternice contradicții. Marele poet al pătimirii noastre, tribun al luptelor naționale și al strădaniilor pentru unire, a dat uneori tribut unui politicianism confuz, cu grave exagerări și erori. Dar rămîne peste vreme poetul patriot, gazetarul înzestrat, poate cel mai înzestrat de după Eminescu, și dramaturgul ale cărui piese marchează o dată în evoluția genului. În curînd la București va avea loc la Teatrul «*C.I. Nottara*» premiera cu «*Mesterul Manole*».

istoria unei cetăți

«Aș dori să cunosc cîteva date despre cetatea de lîngă comuna Enisala, Dobrogea».

Valeriu LUPEAN
Hunedoara

Răspunde prof. univ. doctor docent în științe **RADU VULPE**.

Mergînd cu trenul prin nordul Dobrogei, de la Tulcea spre Babadag și trecînd pe lîngă lacul de la nord de acest oraș, călătorul care își aruncă privirea spre stînga, în zare, este impresionat de silueta romantică a unui castel care își profilează semeț ruinele deasupra liniei calme a apelor. Este cetatea feudală de la Enisala, situată la 8 km spre răsărit de Babadag, pe o stîncă izolată de lîngă țărnul lacului Razelm. De pe zidurile sale privirea se pierde pe întinderi vaste, dominînd nu numai tot lacul, dar și o parte din Delta Dunării. În ciuda stricăciunilor pe care le-a suferit în decursul vremii, cetatea mai păstrează o bună parte din zidurile ei. Perimetrul său prezintă forma unui poligon neregulat cu șapte laturi. Cea mai lungă latură, de 60 m, dărîmată tare și avînd la mijloc resturile unui turn, se află la

vest, deasupra unei margini propore a stîncii. Latura de nord, lungă de 40 m și prevăzută cu două turnuri patrulate, este situată deasupra unui alt perete vertical al stîncii, înălțîndu-se cu 115 m peste oglinda lacului. La est sînt trei laturi mai scurte, atît de distruse încît abia li se pot identifica temelile, cu resturile a două turnuri hexagonale dispuse la colțuri. Partea de sud a castelului e cea mai bine conservată și cea mai impresionantă, avînd un turn hexagonal păstrat pe o înălțime de peste 10 m, precum și cortine compacte de zid înalte de peste 5 m, străpunse de o poartă întregă, prin care se pătrunde în interiorul fortificației pînă la o a doua poartă, ale cărei urme se văd pe latura de nord. Lîngă poarta de sud, în interior, s-a descoperit gura unei gropi căptușite cu zid, desigur o fîntînă sau o cisternă. Zidurile cetății sînt făcute din piatră și mortar.

Tradiția după care această fortificație, întemeiată poate de bizantini, s-ar fi numit Heracleea e foarte discutabilă, fiind transmisă prin versiuni turcești tîrziu. Sigur este că cetatea a aparținut genovezilor, care, în secolele XIII-XIV, își aveau aici unul din

principalele lor puncte de sprijin pentru a stăpîni căile de comerț de la gurile Dunării, și că în cele din urmă a ajuns în mîna lui Mircea cel Mare, domnul Țării Românești. De la români a fost luată de turci în anul 1419, după cum atestă o cronică persană din secolul al XV-lea. După aceea, cetatea a căzut în paragină. Numele de Enisala, pe care îl păstrează și satul vecin, e turcesc și înseamnă «Cetatea Nouă». În ultimul timp ruinele cetății au devenit obiect de cercetări arheologice, urmînd să fie consolidate și chiar restaurate. Cu prilejul unor săpături preliminare întreprinse în 1939 s-au descoperit în interiorul castelului două tezaure de monede românești, bătute de Mircea cel Mare și de Petru Mușat al Moldovei. Este evident că pentru istoria patriei noastre această fortificație prezintă o însemnătate de primul ordin. La poalele stîncii respective, lîngă sat, se găsesc resturile unui castru roman.

pe scurt

Kapel Eugenia — București. Da! Există, într-adevăr, insula Cobilcescu. În călătoria cu caracter științific spre regiunile antarctice ale globului făcută de vasul «*Belgica*», printre cei 19 membri ai vasului s-a aflat și biologul român Emil Racoviță. În drum spre Țara Palmer, expediția a descoperit numeroase insule încă necunoscute. Uneia dintre ele, Racoviță i-a dat numele de insula Cobilcescu, ca omagiu adus profesorului său. Savantul român Emil Racoviță a cercetat flora și fauna acestei insule, făcînd prețioase studii documentare asupra acestora.

Löbl Tiberiu — Brașov. Vă mulțumim pentru aprecierile și recomandările pe care ni le faceți. 1) Într-unul din numerele noastre viitoare vom publica un material despre orașul Făgăraș. 2) Robidia pseudaccacia otenica este o varietate de salcîm. Acum vreo sută de ani, în Oltenia s-au făcut plantații mari de salcîm. Adaptîndu-se condițiilor specifice pedoclimatice, în decursul timpului au apărut salcîmi cu unele caracteristici noi. Formele specifice au fost diferențiate de specialiști, iar una dintre ele a fost denumită cu numele menționat de dv. 3) În ceea ce privește începutul activității primului post de radio din țara noastră vă dăm următoarele date: în anul 1925 s-a format o asociație a prietenilor radiodifuziunii compusă din radioamatori; în 1927 s-a constituit Societatea de radiodifuziune, iar la 1 noiembrie 1928 a avut loc prima emisiune oficială de radio. 4) Acriței Melania Cîrje îi puteți scrie pe adresa Teatrului «*C.I. Nottara*», bd. Magheru nr. 20, București.

Leta Ailincă — Drohoi. Notre-Dame de Paris este unul dintre cele mai importante monumente gotice din Franța. Construirea acestei catedrale celebre a început în anul 1163 și a durat pînă către 1245. Notre-Dame de Paris a fost concepută pe un plan bazilical cu cinci nave și este expresia a două faze stilistice din evoluția goticului: stilul lanceolat și stilul raionant. Această catedrală conține valoroase decorații sculptate și un bogat tezaur de opere de artă.

Elvira Rădulescu — Giurgiu. 1) Mato Grosso face parte din Statele Unite ale Braziliei. Are o suprafață de 1 254 821 kmp, ocupînd o mare parte din podișul Mato Grosso și cîmpiile din cursul superior al râurilor Paraguay și Paraná. Este unul dintre statele cele mai slab dezvoltate economic ale Braziliei. În regiunea de campos se practică creșterea animalelor și în special a bovinelor. Se cultivă orez, tutun, trestie de zahăr, porumb și manioc. Centru administrativ: Cuiabá. Despre populația acestui ținut vă recomandăm să citiți articolul din «*Flacăra*» — „Pe urmele lui Raymond Maufrais în «*Infernul verde*», apărut în nr. 38 din 18 septembrie 1965 și recentul reportaj din Mato Grosso din Știința nr. 7 249 a.c. 2) Vă mulțumim pentru propunerile făcute, vom ține seama în limita posibilităților.

FOTBAL—1909

Revista *Minerva literară și ilustrată* publica, la 15 noiembrie 1909, următoarea cronică — se pare, cea dintâi cîntă la noi de iubitorii balonului rotund:

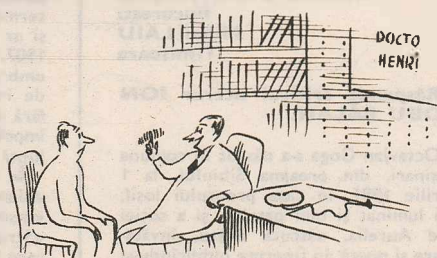
«Foot-ballul este un joc eminentemente englezesc. El a început să fie practicat și la noi. În ultimele duminici au avut loc la șosea regulat lupte de foot-ball. Principiile generale ale acestui joc, care contribuie mult în dezvoltarea mușchilor, sînt: două partide se luptă, una ca să intre cu o minge mare, de piele, umflată cu aer comprimat (sic!) în ținta celeilalte; alta ca să împiedice intrarea mingii. Mingea nu poate fi lovită decît sau numai cu picioarele sau numai cu brațul. În anumite momente se admite și lovirea mingii cu capul».

După trecerea a doi ani și jumătate — în martie 1912 — Capitala avea cîteva echipe de fotbal, între care două temeinic organizate — *Olimpia* și *Colentina*. La întîlnirile dintre ele, pentru «cupa Capitalei», asistau totdeauna «zeci de spectatori», după cum ne informează presa timpului. În fotografie: un aspect de la jocul din primăvara anului 1912, dintre «*Olimpia*» și «*Colentina*». Rezultatul: 3 la 3.

umor de peste hotare

— Fiți atent la alimentație, domnule Blanc, nu mai aveți 20 de ani...

— O alimentație rațională, domnule Blanc, nu mai aveți treizeci de ani...

— Regim, regim, domnule Blanc, nu mai aveți 40 de ani...

— Eh! La vîrsta dv., domnule Blanc, puteți minca orice vă face plăcere...

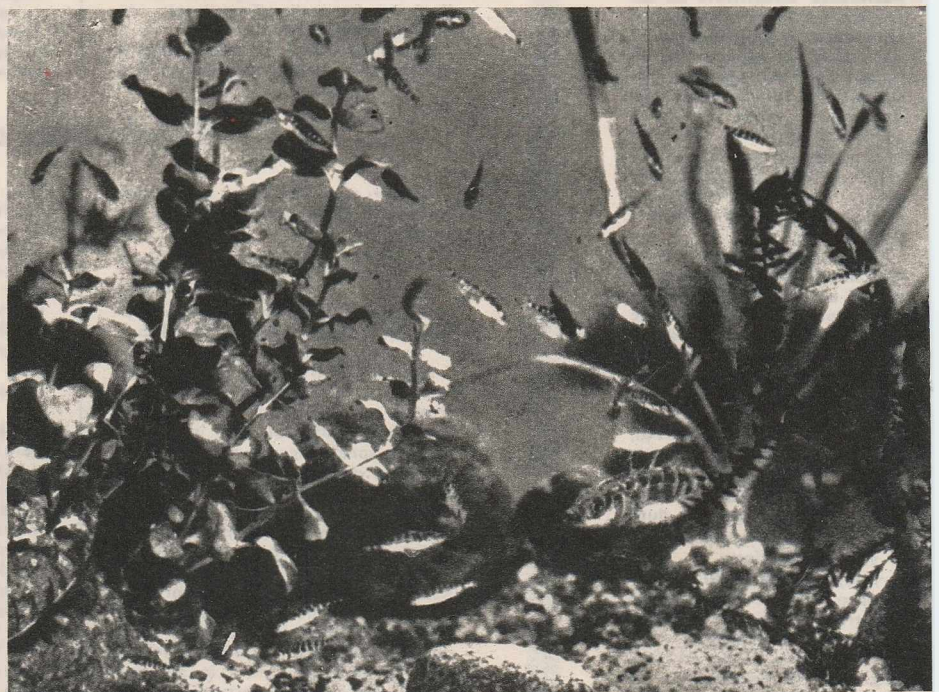
CE ESTE UN MOBERGE?

Motelul a devenit o noțiune de mult cunoscută: hotelul pentru automobilisti, în care turistul cu automobil propriu găsește nu numai camera în care să se odihnească și restaurantul în care să ia masa, dar și atelierul care să-i poată asigura gararea, precum și executarea cu promptitudine a unor lucrări minime de întreținere sau de reparații pe care le necesită mașina sa. Iată însă că de curînd în Franța a început să circule un nou termen: «moberge»-ul. Este vorba de o nouă formulă hotelieră lansată de sucursala din Franța a cunoscutei companii hoteliere americane «Hilton». Noul termen derivă din contopirea a două noțiuni: motel (de care am vorbit mai sus) și «auberger» (în limba franceză: han). «Moberge»-ul reunește avantajele motelului modern cu pitorescul hanurilor tradiționale, fiind de fapt un motel construit în stil de han. Ideea nu ni se pare de loc lipsită de interes. Ea și-ar putea găsi un larg teren de aplicare și la noi, unde există o veche tradiție a hanurilor.

acvariul de-acasă

Pentru amenajarea unui acvariu ne folosim de un vas de sticlă de mărime potrivită, pe fundul căruia așezăm un strat gros de nisip curat în care plantăm vegetație acvatică. Dintre plantele indicate pentru acvariu amintim: brădișul, sir-mulița, ciurma apei — specifice apelor țării noastre, precum și cîteva din apele tropicale — Cabomba, Cryptocoryne. După limpezirea apei, populăm acvariul cu pești, la o densitate de un pește de 5-6 cm pentru 3 litri apă. Pe lîngă speciile indigene: ghidrinii, boarțe, so-reți, carași, țipari etc., putem folosi și pești exotici, mai mici și mult mai frumoși colorați: platii, gupii, peștii paradisi, scarii, zebrele etc. Hrana peștilor de acvariu se compune din «purici de apă» vii sau dafnii, larve de țîțari, de musculițe, viermi albi de cultură etc. În timpul iernii, puricii de apă se dau de obicei sub formă uscată.

Acvariul se instalează într-un loc nu prea luminos, pentru ca pe pereții de sticlă să nu se dezvolte multe alge. Apa nu se schimbă decît rar, cînd se curăță vasul; în mod obiș-

nit, ea se completează pe măsură ce se evaporă. La o populație mai densă, oxigenul eliminat de plante nu mai este suficient pentru respirația pești-

lor și în acest caz sîntem nevoiți să folosim un vibrator electric pentru aerisirea apei. Murdăria de pe fund o scoatem cu o pipetă de sticlă, iar pereții

de sticlă îi curățăm de alge cu o lamă prinsă la capătul unei tije metalice.

Gh.I. GHELASE

o plantă exotică?

Un fir de lână privit la microscop? O piesă de sculptură modernă? Nimic din toate acestea. Nu sînt decît niște foste schiuri trecute, precum se vede, prin grele încercări și aranjate astfel pentru a prilejui unui fotograf din R.D.G. această interesantă imagine.

1M	2	3	4	5	6	7A	8	9	10	11	12	13		
2I						OPUS						TOR		
3S	T	A	N	S	L	A	R			R	A	N	G	
4A	N	E			T	A	R	A	N	I			I	H
5M	I	N	C	A			A	N	E	M	I	C	E	
6				O	R	E	T			R	A	V	Z	
7			A	S	E	S	O	R	I			E	R	I
8	A	L	B			T	R	I						
9S														
10E														
11H	O	L												
12D														
13N														

STĂ...

ORIZONTAL: 1) Stă... ca să stea — Stat. 2) Pictor român, autorul tabloului «Arlecchin șezînd» — Stă împotriva — Stă în... stau (Ban.). 3) Stă neclintit — Tîrlu. 4) Rîu în R.F.G. — Stau la țară — Ion Hariton. 5) A sta la masă — De-abia stau pe picioare (fem.). 6) Plantă textilă — Comună în Belgia — Stă cu frica-n sîn. 7) Stau lîngă judecător — A se sfii (reg.). 8) Stă la baza tuturor culorilor — Stă cu brațele încrucișate. 9) Cesiu — Exclamație — Din Iviria — Stă în silă! 10) Aicea (pop.) — A sta de față. 11) Stă între camere — Stă deasupra altora! — Baston de biliard. 12) A stat destul — A străbate prin apă. 13) «Am o față zdrențăroasă și stau cu dada la masă» (pl. ghicit.) — Nu stă la-noială.

VERTICAL: 1) În opoziție cu static — Scriitor rus, autorul povestirii «Cum au stat de vorbă un om beat și un drac treaz...». 2) Poet sovietic, autorul poeziei «Sînt obosit de traiul meu statornic» — Stă-n frunte — Gen de poezie (pl.). 3) Asemănător — Stă pe lună! — Din neamul ilirilor. 4) Localitate în Nigeria — Poet clasic român, autorul versurilor «Asta-s eu/ Și sînt voinică/ Cine-a zis că eu sînt mică!/ Uite zău acum iau seama/ Că-mi stă bine-n cap năframa/ Si ce fată frumuseică/ Are mama!» (din «La oglindă») — Horia Zănea.

5) Postură — Poet clasic german, autorul poeziei «Stau furat de gînduri». 6) Interjecție — Punct cardinal — Diviziune de timp (pl.). 7) Stau pavază — Athanasie (abr.). 8) Poet contemporan, autorul versurilor «Așa cum stau, ca muntele de drepti/ Nu știi spre care ochiul să-ți îndrepți/ Nu știi de stîncă-i apără, în clin/ Ori ei pe umeri muntele îl țîn...» (din «Mineri în lumină») — Îți stă-n cale. 9) Cules! — Nu stă locului. 10) Stă la coada versurilor — Prefix numeric — Servește! 11) De tematic ce e, nu mai trebuie definit — Localitate în Japonia — Stă la fereastră. 12) Întăritor — Stă gata să izbucnească (pl.). 13) Mare poet român contemporan, autorul poeziei «Stă singuratic» — Stă de pază!

Adam STOICA

Dicționar: TOR, ANE, ORET, ERI, ISSO.

dezlegarea jocului „SĂ NE VESELIM“, apărut în nr. trecut

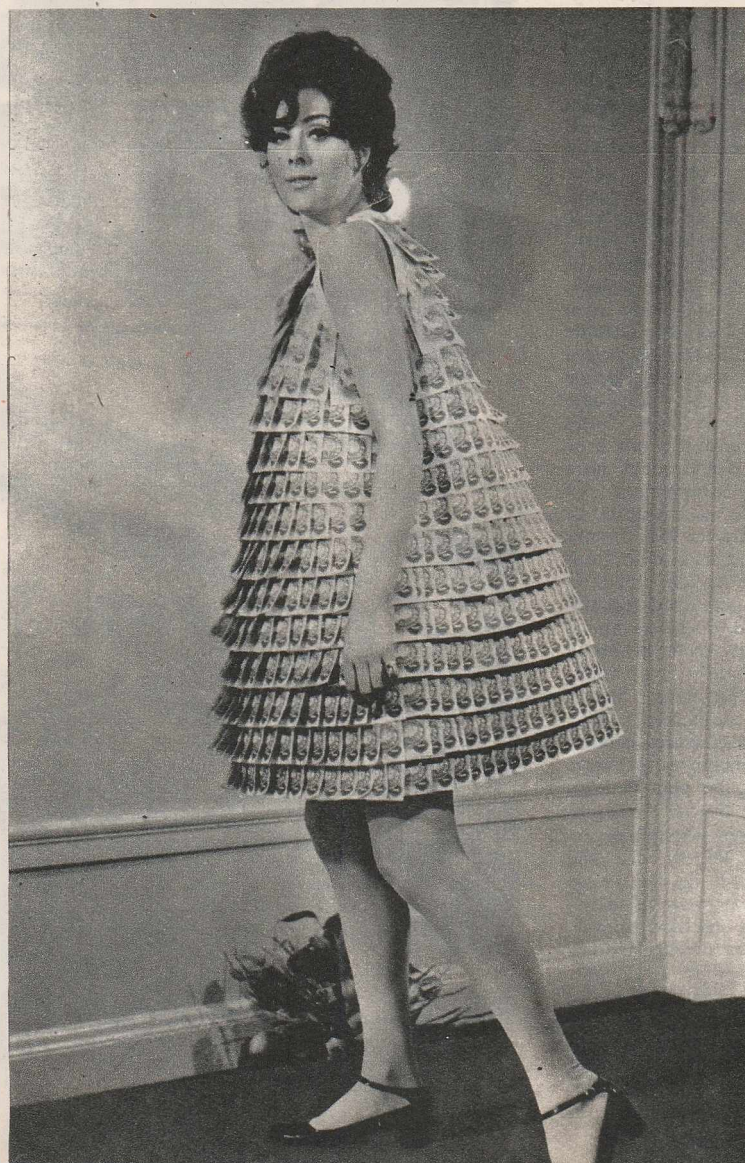
ORIZONTAL: 1) COMIC — SURIDE. 2) AMOR — VESELIE. 3) BU-FON — RAVAS. 4) OLAN — SI-IRTA. 5) TC — INTORS — RG. 6) IANCU — SATRAR. 7) NR — INC — CAICE. 8) EM — TATA — STA. 9) URARI — ORB — IB. 10) MILA — AT — ULII. 11) ODE — CLOVNI — L. 12) RECREA — SARJA.

CAMPIONII VITEZEI

Cite nu-i interesează pe oamenii de știință! Unii naturaliști, de pildă, au studiat viteza cu care se deplasează animalele. Cu acest studiu s-a mers pînă la monocelulare, constatîndu-se că pînă și fiiințele al căror organism nu e format decît dintr-o singură celulă se deplasează — desigur, cu o viteză potrivită dimensiunilor și forței lor. Amiba, de pildă — banalul monocelular despre care am învățat cu toții la școală — «aleargă», proiectîndu-și pseudopozii, cu «amețitoarea» viteză de 12 mm pe oră.

Printre animalele superioare există însă adevărați recordmani ai vitezei. Iată-i, după ultimele cercetări întreprinse de oamenii de știință francezi cu ajutorul aparatului «Radar Doppler»:

- în aer, campionul absolut de viteză este o specie de canar gulerat, care zboară cu 106 km/oră;
- în apă, nimeni nu poate întrece delfinul, care înoată cu 46 km/oră;
- pe pămînt, recordul este deținut de ghepard, care poate depăși 100 km/oră. (În fotografie: aparatul «Radar Doppler» cu ajutorul căruia s-a măsurat viteza campionilor sprinteri și fondști din lumea animală.)

O RECUNOAȘTEȚI?

Sue Lloyd, partenera lui Steve Forrest în serialul «Baronul» și totodată una dintre actrițele cele mai folosite de televiziunea britanică, și-a făcut recent apariția la deschiderea concursului «Miss Mayfair 1967», îmbrăcată în această rochie a cărei originalitate a stîrnit interesul asistenței. Faptul că e confecționată din hîrtie nu reprezintă nimic deosebit — moda acestor rochii a fost lansată cu succes. Interesante sînt însă «hîrțiile» care au fost folosite: 1 000 bancnote de cîte o liră.

La nu prea mult timp de la moartea lui Walt Disney, e foarte dificil să-i deslușești adevărata fizionomie artistică. Nu să-i stabilești locul în dezvoltarea genului în care s-a ilustrat, cu aceasta se va însărcina timpul. Dar să desprinzi valoarea și farmecul — foarte reale — de ceea ce a fost legendă sau comerț. Toate articolele necrologice amestecă fapăturile cărora le-a dat viață Disney cu detalii despre Disneyland, imensul parc de distracții pentru copiii americani. Amestecul e într-adevăr caracteristic pentru opera lui Disney, fără s-o altereze grav: amestecul de activități, de preocupări, de valori.

Walt Disney a murit la șaiszeci și cinci de ani. Era născut în 1901. Nu face parte din generația eroică a filmului, dintre pionierii cinematografului mute ca Chaplin, cu doisprezece ani mai în vârstă, sau Clair. Dar numele lui se confundă aproape cu desenul animat, acoperind, făcând uitate multe opere și multe personalități interesante. Vreme de aproape patruzeci de ani, Disney a rămas cel mai popular creator al genului. A murit lăsând neterminat un film în care se ivea un nou «personaj», ursulețul Winnie, lacom, nătâng și ghinionist.

Biografia lui Disney e destul de tipică pentru un artist american care a știut să se afirme și să devină chiar, în ultimul sfert de secol, «un mare om de afaceri», cum a scris, cu intenții elogioase, un cotidian. Tocmai aici e cheia acestui caracter amestecat: transformarea unui poet al ecranului «într-un mare om de afaceri».

S-a născut la Chicago, și-a întrerupt școala la șaisprezece ani pentru a se angaja ca sanitar voluntar în primul război mondial. A început cu desenul publicitar dar în curând s-a îndreptat spre cinematografie și spre desenul animat. Și-a încercat norocul la Hollywood, unde a debutat în condiții modeste. Figurile pe care le-a creat pentru filmul mut au rămas uitate. Dar, o dată cu epoca sonorului, și-a găsit formula proprie, de o incontestabilă originalitate. Producția lui de desene animate a căpătat o organizare industrială, destul de firească, datorită operațiilor meticuloase pe care le pretinde: echipe de gagmen, destinați ca și în comediiile Hollywoodului să inventeze ori să modifice situații comice, echipe de desenatori și animatori cu o organizare la fel de strictă. Rămâne însă spre lauda artistului Disney pecetea individuală pe care a știut s-o imprime acestor produse ale unor numeroase echipe. Spre deosebire de multe dintre comediiile de salon amuzante și uniforme pe care le-a creat Hollywoodul între 1930 și 1940, «Silly-Symphonies», cu desenele lor animate și muzicale ce aparțin în mare măsură lui Walt Disney, dovedesc că el a fost mai mult decât dirijorul abil al unei imense orchestre.

Animalele acestea umanizate plâsmuiesc o lume situată între basm și fabulă. Ca și în fabulă, șoricelul, iepurele, rățoiul păstrează silueta stilizată și cite o trăsătură principală a animalului, dar le îmbină cu gesturi și comportări umane. Din basm împrumută ciocnirea neîntreruptă între două principii opuse, între fapături slabe, gingașe, dar pline de ingeniozitate și dușmani fioroși și stupizi. Făt-Frumosul lui Disney ia chipul neprevăzut al șoricelului Mickey, cea mai vestită dintre plâsmuirile lui. Alături de el concurează la o celebritate asemănătoare rățoiul Donald măcăind guraliv, ciinele Pluto deșirat și cu urechi clăpăuge, care șovăie între fidelitate și lăcomie.

Lumea din «Silly-Symphonies» e moștenitoarea faimoasei școli comice americane a filmului mut. Aceste desene animate folosesc cuvântul într-o manieră caricaturală, studiată cu atenție și spirit, dar cu o insistență de neconceput în

1

animația de astăzi. Ideile comice sînt însă independente de cuvînt, se nasc din urmări și surprize, din fantezii grafice comentate sonor. Disney a știut să dea sintezei desen-muzică unitate și inventivitate comică. A știut să trateze în același spirit dialogul, interesant nu prin conținut ci prin tonalitate și ticuri. Și mai ales, a știut să dea acestei imbinări de fantezie grafică, muzică săltăreată și cuvinte ce imită chițcăitul sau măcăitul, un ritm și o vervă rar egalate. Ni se întimplă astăzi să vedem alte formule de desen animat, mai îndrăznețe, neșablonizate, să admirăm ingeniozitatea unui simbol grafic, dar să deplîngem ritmul hurducat și să ne gîndim cu nostalgie la ușurința și la grația «Silly-Symphonies»-ilor.

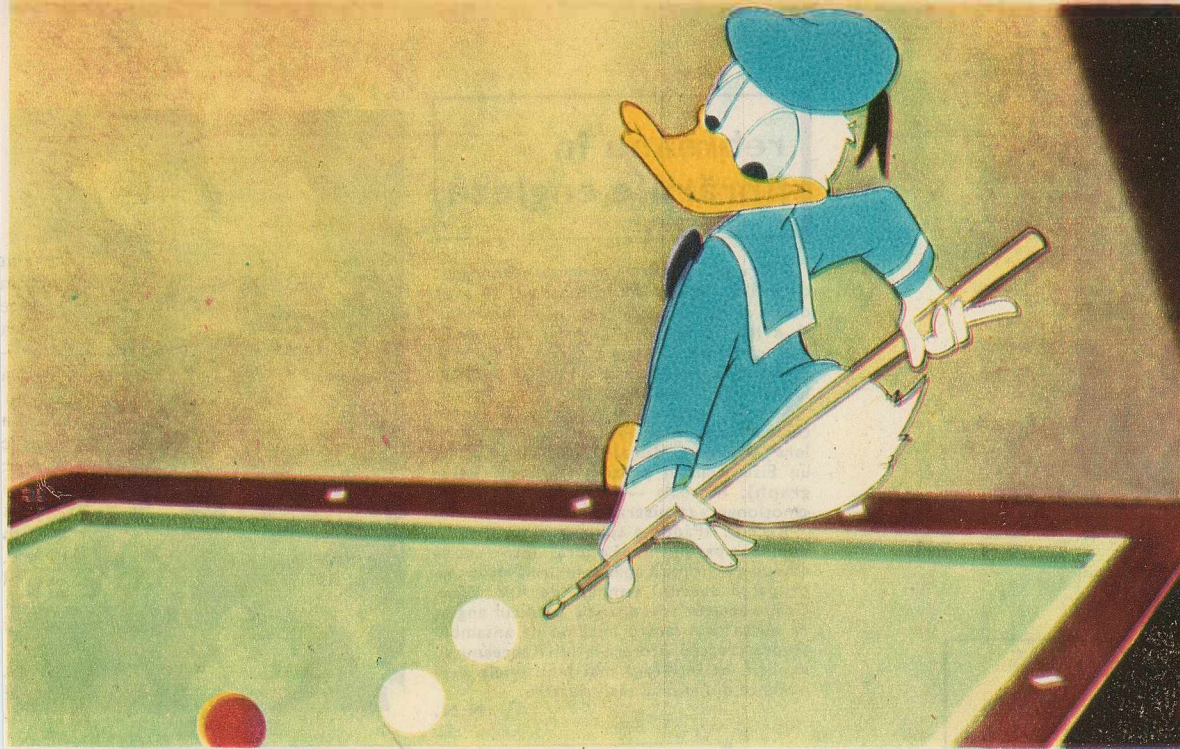
Cu cîțiva ani înainte de al doilea război mondial, Disney a trecut la desenul de lung-metraj: «Albă ca Zăpada», «Pinocchio», «Fantasia». Abilitatea tehnică rămînea exemplară. Basmele comentate își păstrau vivacitatea. În lumea fantas-

walt

de Silvan IOSIFESCU

2

tică a vrăjitoarei din «Albă ca Zăpada» sau printre animalele umanizate, cum e vulpea din Pinocchio. Disney se arată la largul său. Din cînd în cînd însă, ceva din domeniul caricaturalului binevoitor sau malițios se apropie supărător de cartea poștală ilustrată. Piticii din «Albă ca Zăpada» sînt incintători. Prea frumoasa eroină și prințul ei sînt însă de un convențional care poate crea impresia unei intenții parodice, de fapt inexistente. Contrastul a continuat să se simtă în producțiile ulterioare, reușite cînd relau grafic o făptură cioplită dintr-o surcea, iritante atunci cînd căutau frumuseți linse.

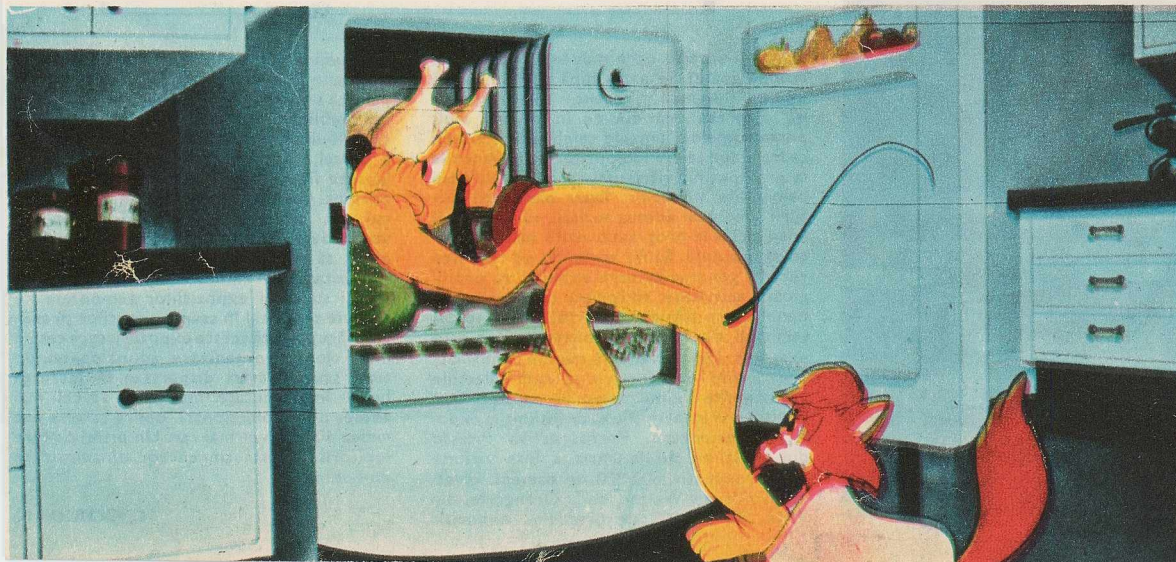
«Fantasia» ocupă un loc deosebit în creația lui Disney. E o încercare mai îndrăzneată de a căuta echivalente plastice cîtorva bucăți simfonice, încercare comportînd momente interesante, dar

Disney

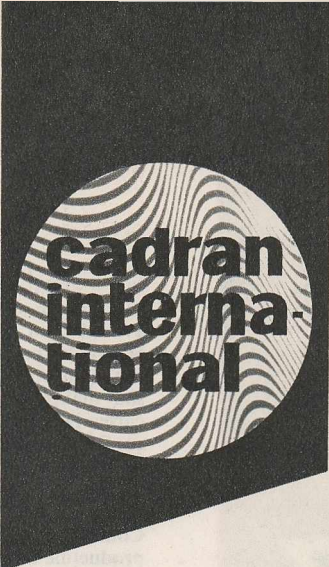
Toate animalele lumii și-au dat întîlnire în parcul Disneyland, spre marea bucurie a celor mici. Poți sta, la alegere, în preajma unui elefant... (foto nr. 1) ...sau a unui crocodil supus (foto nr. 2).

Un document din anul 1928: Disney schițînd primul său film animat sonor (foto nr. 3). Cineastul a dăruit cinematografului de animație cîteva mari vedete: istețul Mickey Mouse (foto nr. 4), nu prea fericitul rățoi Donald (foto nr. 5), lacomul cățel Pluto (foto nr. 6) etc.

stingerită de un anumit simplism și de clișee.

Walt Disney rămîne în primul rînd creatorul lui Mickey și perioada principală a activității lui e cea a «Silly-Symphonies»-ilor. Filmul de animație contemporană s-a îndepărtat mult de formulele lui Disney, caută soluții în același timp mai stilizate și mai cutezătoare. Dar schimbarea de direcție, firească oricînd și oriunde în artă, nu poate însemna alungarea totală în uitare. Filmele de animație ale lui Disney nu sînt numai amintiri tulburătoare pentru cei care au copilărit cu Mickey și cu Donald; înseamnă și o etapă importantă și necesară din istoria unui gen.

„compensație“

În legătură cu evoluția raporturilor dintre S.U.A. și țările vest-europene comentariile presei se opresc, cu tot mai multă insistență, asupra metamorfozării unor pîrghii folosite de S.U.A. în cadrul acestor relații. Dacă influența politico-militară a S.U.A. în țările Europei occidentale — exercitată mai ales prin intermediul N.A.T.O. — este în scădere, nord-americanii vor să compenseze pierderea prin extinderea poziției lor economice în aceste țări. Penetrația capitalului american în economia vest-europeană a luat o amploare deosebit de mare. În ultimii patru ani, investițiile directe ale S.U.A. în industria vest-europeană au crescut cu aproape 75 la sută. (De la 9 miliarde de dolari la peste 16 miliarde.) Revista americană U.S. News and World Report ilustrează ofensiva capitalului american cu următorul calcul semnificativ: azi, la fiecare 100 de dolari investiți de industria S.U.A. în programe capitale, 20 de dolari sînt investiți în străinătate și din acești 20 de dolari, 10 sînt investiți în țări vest-europene. Firmele americane pătrund mai ales în acele industrii în care ele posedă o tehnică și tehnologie superioare. Monopolurile din S.U.A. își dirijează investițiile de peste ocean spre ramuri industriale în care cercetarea științifică ocupă

o pondere deosebită (electronică, echipament de transporturi, calculatoarele electronice). Poziții puternice au cîștigat de asemenea firmele americane în industria de automobile a Europei occidentale. Din cele patru mari firme de automobile engleze, două aparțin în întregime trustului «Ford» și «General Motors». Nu demult, societatea Chrysler a ajuns în posesia majorității acțiunilor firmei Rootes.

Reacția de apărare a industriilor vest-europene asediata de capitalul nord-american s-a manifestat în diverse moduri. Sprijinirea de către stat a unor industrii naționale (cazul Franței și al Italiei) este una din aceste modalități. Fuzionarea mai multor firme cu profil asemănător — alta. Astfel, concernul vest-german «Agfa» și concernul belgian «Gevaert» s-au contopit pentru a putea contracara concernul american «Eastman Kodak».

Tendința americană de a compensa pe plan economic pierderile de capital politic (și, eventual, de a le recupera) întîlnește deseori o opoziție în care se manifestă apărarea intereselor naționale împotriva noii formule prin care S.U.A. vor să-și mențină influența lor asupra treburilor europene.

E. POP

Începînd de la 10 februarie, în Aden situația a devenit încordată drept consecință a hotărîrii autorităților britanice de a aniversa crearea Federației Arabiei de sud, hotărîre primită cu vie nemulțumire de populație. Au avut loc ciocniri între demonstranți și poliție, soldate cu zeci de morți, răniți și numeroase arestări. Totodată forțele patriotice din Aden au atacat o serie de obiective britanice. În fotografie: aspect de la un incendiu provocat de aruncarea în aer a unui depozit de carburanți.

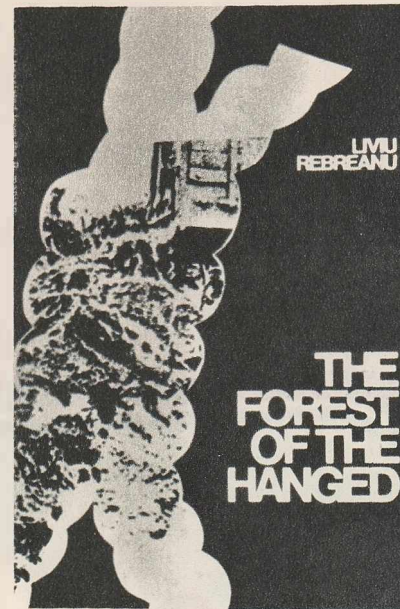
rebreanu în librăriile engleze

Rebreanu nu este un nume necunoscut cititorilor englezi. Mulți dintre ei au avut ocazia să facă cunoștință cu eroii din «Ion» și «The Uprising» (Răscoala) apărute în editura «Peter Owen» și care s-au bucurat de o bună apreciere atât din partea publicului cit și a presei britanice.

Spicium din presa engleză: «Unul dintre cei mai mari romancieri ai tuturor timpurilor» (Glasgow Herald), «Un autor mare, un Eisenstein al prozei» (Sunday Telegraph), Răscoala — «un roman mare și emoționant» (Illustrated London News).

Recent, «Pădurea spinzuraților» a văzut lumina tiparului la Londra, într-o nouă traducere (prima a apărut în urmă cu aproape patru decenii) semnată de A.V. Wise. Grație acestor trei apariții, publicul englez va putea să-și facă o imagine de ansamblu asupra creației literare a lui Rebreanu și, implicit, să înțeleagă mai bine unele evenimente din istoria țării noastre.

N.N.

interviu telefonic cu un proaspăt laureat

Agențiile de presă au transmis de la Londra numele laureaților Concursului regional pentru nuvelă și poezie al Fondului Internațional al Scriitorilor de pe lângă PEN-CLUB (Poets, editors, essayists, novelists), rezervat scriitorilor sub 30 de ani. În unanimitate, juriul a hotărît să atribuie premiul I tînrului poet român Mircea Opriță, pentru poemul său: «Pregătind de viață lungă».

Pentru cititorii «Flacării» proaspătul laureat, care lucrează ca profesor de limba română în comuna Dăbica din regiunea Cluj, a acordat un scurt interviu telefonic.

— Cum s-a produs debutul dv. literar?

— Intenția de a scrie versuri o am încă din primele clase ale liceului.

— După cît se vede, ea nu s-a dovedit de rău augur.

— Desigur, și n-a rămas în stadiul de proiect. În 1960, la sfîrșitul clasei a X-a, ziarul «Făclia» din Cluj mi-a publicat două poezii.

— A fost deci primul succes.

— Da, deși azi aceste lucrări le privesc cu un ochi mult mai critic și le găsesc destul de neînsemnate ca valoare literară. Apoi, ziarul «Știința tineretului» mi-a acordat o mențiune pentru un poem, cu care am participat la un concurs organizat cu prilejul Congresului al VIII-lea al P.C.R.

— Așadar o răsplătă meritată.

— Eram un ucenic literar și am continuat să fiu și în primii ani de studenție. Am avut ani de căutări și experiența lor mi-a fost extrem de utilă. Am învățat să nu mă risipesc în mărnușuri, să am răbdare și încredere în timp. E o conduită care, pînă acum, nu m-a înșelat.

— Tenacitatea, perseverența în sîfleurarea artistică de care ați dat dovadă îmi aduc în minte cuvintele lui Publius Syrus: «Răbdarea este leacul tuturor durerilor».

— Eu v-aș replica printr-un citat din Shakespeare: «Ce săraci sînt cei ce n-au răbdare!» Anul 1964 a constituit pentru mine o nouă posibilitate de verificare a posibilităților personale de exprimare poetică. Participînd la un concurs al revistei «Viața studentescă», cu un ciclu de poezii, am primit o mențiune. În sfîrșit, o bucurie pentru eforturile de început în arta poeziei mi-a adus-o premiul PEN-CLUBULUI. Am trimis două lucrări, concepute într-un stil modern, avînd ca temă generală încrederea în destinul uman, în valorile creației umanității, care răzbat peste veacuri.

— După cîte știu, premiul constă într-o călătorie de studii pe timp de o lună peste hotare, subvenționată de Fondul Internațional al Scriitorilor.

— Da. Am primit de altfel o scrisoare din partea secretarului general al Asociației Internaționale a Scriitorilor, David Carver, care, după ce mă felicită pentru succesul obținut, îmi oferă la alegere un voiaj în Marea Britanie, Franța sau Italia. Am ales Franța, dar mărturisesc că fiecare dintre aceste țări, patrii ale unor mari poeți ai lumii, mă atrag.

— Proiecte?

— Un volum de poezii. E o dorință pe care n-o voi putea realiza, din păcate, prea curînd. Lucrez foarte greu poezie, căci vreau ca versurile mele să aibă a spune ceva.

G. BRĂTESCU

publicul și expozițiile

Vor fi sortite oare muzeele franceze să rămînă goale? Se pare, după cum se afirmă într-un număr recent din revista «L' Express», că din ce în ce mai mult personajele din pinzele celebre privesc din cadrele aurite ale tablourilor cu melancolie la prea puținii vizitatori care își abat pașii prin sălile muzeelor. Doar pasionații picturii și cel mai adesea turiștii, cărora ghizii le-au inclus în program o vizită, mai frecventă muzeele. Să fie vorba de un fenomen recent, generat printre altele și de prodigioasa activitate editorială care tipărește nenumărate albume de artă? Poate totuși semnalul de alarmă al muzeografilor este exagerat. Un adevăr însă rămîne confirmat: prea puțini vizitatori vin să vadă colecțiile permanente ale muzeelor. Se constată însă în ultima vreme un aflux rar întîlnit la expozițiile temporare. Retrospectiva Picasso din acest an de la Paris a fost vizitată de aproximativ 800 000 de oameni, colecția Guillaume-Walter, de la Orangerie, din 1966, de 350 000 de persoane, expoziția

«În lumina lui Vermeer», de 320 000 de persoane în cincizeci și șapte de zile. Se pare că s-a produs o deplasare în mentalitatea publicului amator de artă, la care a contribuit în mare măsură largă publicitate a presei, care de cîțiva ani a început să lanseze fiecare eveniment artistic mai important. Un exemplu recent: despre tezaurul din mormîntul lui Tutankamon s-a vorbit detaliat în presa franceză încă înainte ca el să fie expus, stîrnind o justificată curiozitate în rîndul marelui public. Și totuși succesul expozițiilor temporare nu trebuie pus total în seama virtuților presei. Adevărul este că aceste expoziții, care cer un mare efort de organizare, adună pentru un timp scurt lucrări dispersate în întreaga lume, împrumutate muzeelor și cel mai adesea de la colecționari, opere care se pot vedea din ce în ce mai rar. Un prilej pe care iubitorii de artă țin cu tot dinadinsul să nu-l scape.

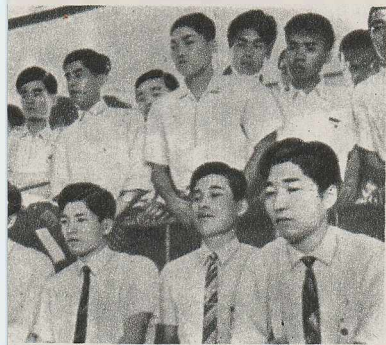
I. CORIBAN

„cămășile albe“ în parlament

Pătrunseseră în consiliile municipale, în adunările provinciale și chiar în Senat. Și iată-i acum — după recente alegeri — instalați, în număr de 25, și în băncile deputaților din Camera inferioară a parlamentului japonez. Sînt reprezentanții partidului Komeito — creat doar în urmă cu trei ani și care astăzi este considerat al treilea partid politic al Japoniei.

Explicația acestei rapide ascensiuni rezidă în altă creștere, la fel de spectaculoasă. Apărută în 1930, secta religioasă «Soka-kyoikku-Gakkai» s-a făcut remarcată mai ales prin atitudinea antirăzboinică a conducătorilor săi, care au fost aruncați în închisoare de teribila poliție politică «Kempeitai». Reorganizată în 1945 sub denumirea de «Soka-Gakkai», ea nu număra în 1950 decît 9 000 de membri. Dar astăzi, numărul «cămășilor albe» — cum sînt numiți adepții acestei secte budiste militante — este de aproximativ 16 milioane, cu o organizare de tip paramilitar, pornind de la unitatea de bază — familia — și pînă la cartierul general de la Tokio. «Soka-Gakkai» se folosește de mijloace de propagandă din cele mai diverse: organizează orchestre de amatori, are asociații sportive, o formație simfonică, un corp de balet și o trupă de artă dramatică proprii, va inaugura în 1968 un liceu cu 10 000 locuri la Taiseikiji, și va înființa chiar și o universitate și un centru

La o adunare a «cămășilor albe». Aproximativ trei sferturi din membrii lui «Soka-Gakkai» sînt tineri.

de cercetări; dar controlează și 17 programe de televiziune și mai bine de 10 ziare, reviste și diferite periodice — cu un tiraj total de 20 milioane exemplare — ca de pildă: cotidianul Seyko Shinbun, 3 milioane exemplare; Seyko Times — cu apariția de 3 ori pe săptămînă, în 5 milioane exemplare, precum și publicații destinate femeilor, copiilor etc.

Această arie de acțiune atît de largă nu și-ar găsi poate justificarea dacă n-ar fi pusă în slujba «partidului independent» Komeito, care constituie organizația politică a «cămășilor albe» — știut fiind de asemeni că membrii acestui partid fac parte, de regulă, din «Soka-Gakkai». Și astfel succesul partidului Komeito începe să devină explicabil. Mai ales dacă ținem seama și de cercurile cărora li se adresează și care vădesc cea mai mare receptivitate față de programul său. Este vorba de acele păcuri ale micii burghezii și burgheziei de mijloc ce s-au dezvoltat îndeosebi după cel de-al doilea război mondial și care manifestă puternice tendințe naționaliste și se opun concentrării economice, marilor trusturi — «Zaibatsu»-urilor. De aci și obiectivele enunțate de Komeito: anularea tratată — începînd din 1970 — a clauzelor așa-zisului «tratată de securitate mutuală» japono-american, crearea unui minister al întreprinderilor mici și mijlocii pentru a preveni falimentele devenite atît de numeroase în vremea din urmă, precum și o serie de alte măsuri de ordin social. Cu un astfel de program la care se adaugă revendicări atît de populare în rîndul opiniei publice ca retragerea trupelor americane din Vietnam — Komeito devine un adversar redutabil pentru partidul liberal-democrat aflat la putere, și care se bucură de sprijinul marilor industriași. În ce-i privește, conducătorii partidului Komeito afirmă că acesta se situează pe o poziție de centru, respingînd «democrația capitalistă europeană» ca și «democrația comunistă». Unii acuză «cămășile albe» și partidul lor de tendințe extremiste de dreapta. Ce cale vor urma, rămîne de văzut. Un singur lucru e cert: ceea ce urmăresc e preluarea puterii. Și rezultatele recentelor alegeri constituie încă un pas în această direcție.

I. CIOARĂ

un nou „cadou de afaceri“

Societatea franceză «Promo-Gift» s-a specializat în producerea și desfășurarea unor obiecte ce constituie «cadouri de afaceri» — mici atenții pe care reprezentanții unor mari firme le oferă clienților: portțigarece, brichete, creioane automate, scrumiere etc., purtînd emblema firmei ce oferă darul. Creată în 1958 de către un anume Fred Taieb, «Promo-Gift» realizează anual o cifră de afaceri de 10 milioane de franci. Numai în ultimul an «Promo-Gift» a vîndut unor mari companii ca «Renault», «Creditul lionez», «Astra» și altele, 3 milioane de brelocuri portchei, 600 mii scrumiere etc. Pentru a-și menține și eventual sporii cifra de afaceri, dl. Fred Taieb trebuie să dea dovadă permanent de inițiativă și inventivitate, pentru că nici o mare companie care se respectă nu va oferi clienților săi vesnic aceleași cadouri. Mergînd pe această linie, «Promo-Gift» a lansat

recent ultima sa creație: mini-postul. E vorba de un aparat de radio portativ, nu cu mult mai mare decît o cutie de chibrituri (cîntărește 67 grame), ale cărui întrebunțări sînt însă limitate: aparatul nu poate recepționa decît un singur post de radio. El este fixat, la cererea clientului (o dată cu imprimarea textului ce va face reclamă firmei ce oferă cadourile), pe lungimea de undă a unui din următoarele trei posturi: Europe nr. 1, Radio-Luxembourg sau France-Inter. Alimentat cu o pilă de mercur, aparatul poate fi folosit maximum 300 de ore. Desigur că aceste limitări pun «mini-post»-ul domnului Taieb în vădită inferioritate față de obișnuitele aparate radiofonice transistorizate portabile. Dar a nu se uita că producția lui «Promo-Gift» este destinată a fi făcută cadou. Și calul de dar...

V. SAVIN

la katowice, azi

— corespondență din R.P. Polonă —

Katowice — oraș cu aproape 300 000 de ocuitori — care acum un secol nu era decît un sat mai mare — se dezvoltă neconștient neritîndu-și din plin titlul de «oraș al ărbunelui și oțelului polonez». În ultimii 0 ani s-au construit aici mai multe clădiri

decît în cele nouă decenii precedente. Una dintre noile construcții este și clădirea «Gornik-1», cu 18 etaje, destinată celor 520 de familii ale minerilor de la Staszica. ...Vizităm Staszica, una dintre cele mai moderne mine de cărbune din Polonia.

Clădirile de la suprafață sînt realizate într-o concepție modernă, în care abundă sticla. În afară de birourile administrației, ele cuprind băi și vestiare. Imbrăcămintea de protecție și hainele minerilor, puse pe umerase, sînt ridicate cu ajutorul unor scripeți, în tavan.

Coborîm în mină. Procentul operațiilor mecanizate și automatizate din mină este cel mai ridicat din Polonia: 90 la sută la extracție, 80 la sută la încărcare. De la pupitrul său, dispecerul controlează mișcarea mijloacelor de transport, funcționarea diferitelor agregate. Totodată este realizată așa-numita «marcare», cu ajutorul a trei «creiere» electronice» care, nu numai că știu numele, vîrsta, funcția, adresa fiecărui miner de la abataj, ci și în ce loc se află fiecare.

...Peste cîțiva ani, doar turlele celor cinci puțuri de extracție vor mai indica prezența în aceste locuri a unei întreprinderi miniere.

Haldele atît de caracteristice nu vor mai exista, căci steriliul nu mai este scos la suprafață, ci de-a dreptul amestecat cu nisip și împins de un jet de apă în locul cărbunelui extras.

Mina «Staszica», denumită după Stanislav Staszic, părintele geologiei poloneze, a fost dată în exploatare în iulie 1964, cu șase luni înainte de termen. În 1972, cînd va lucra cu întreaga sa capacitate, mina va da în 24 de ore 14 000 tone cărbune. Anul trecut, la «Staszica» a fost dată în exploatare una dintre cele mai mari fabrici de înobilare și sortare a cărbunelui din Polonia, care ridică indicele caloric al cărbunelui de la 4 500 cal/kg la circa 6 500 cal/kg pe oră.

De asemeni, în vecinătatea minei se ridică trei noi cartiere de locuințe cu peste 10 000 de încăperi, clădiri social-culturale și magazine.

Gh. GHEORGHITĂ

din lume adunate

Surse guvernamentale de la Roma au anunțat că Italia a oferit ajutor financiar și tehnic insulei Malta. Știrea a produs senzație și nemulțumire în cercurile oficiale engleze, aflate în plină dispută cu conducătorii insulei. Anglia vrea să reducă cheltuielile destinate întreținerii bazelor militare din Malta, iar autoritățile malteze, care țin ca insula să continue a-și cîștiga existența de pe urma rolului său militar, au amenințat în chip de represalii că vor adopta o lege cu privire la eliminarea oricărei prezențe militare engleze. Întrucît liderii insulei nu renunță la trocul militar, s-a pus întrebarea: cine va lua locul englezilor?

Londra nu se teme că italienii vor fi aceia. În spatele lor și al altor aliați din NATO se vede umbra prietenului mai mare de la Washington. De aci și nemulțumirea.

Governatorul ultrareacționar al Californiei, Reagan, a cerut celor 166 000 de funcționari ai instituțiilor locale să lucreze într-o zi de sîrbătoare fără plată pentru a contribui la refacerea bugetului statului. Numai 1% dintre funcționari s-au prezentat

la lucru. Vrînd să evidențieze conștiința celor ce au dat ascultare apelului, Reagan a întrebă o funcționară: «Ce te-a îndemnat să vii la lucru?»

Răspunsul a sosit prompt și edificator: «Nimeni nu mi-a spus că azi e sîrbătoare».

Se afirmă că criminalul Eichman, răspunzător de moartea a șase milioane de oameni, a fost supus următorului test: i s-au arătat diferite grupuri de fotografii, fiecare grup cuprînzînd, între alții, un criminal, un nebun și un sadic dovedit. I s-a cerut să aleagă oamenii care îl atrag. Testul, repetat de 10 ori (240 de figuri selecționate), a dat următorul rezultat: din fiecare grup Eichman a ales, fără să greșească niciodată, numai personajele negative!

Rezultatele vorbesc de la sine. Concluzia psihiatrului, care nu cunoștea identitatea celui supus testului: «Un om foarte periculos, cu o nemărginită sete de a ucide». Din păcate, în viața împrișinatului testul decisiv al acestei constatări nu a fost psihologic.

Nicolae URECHE

Reluarea bombardamentelor americane împotriva teritoriului R.D. Vietnam a stîrnit dezaprobarea celor mai largi cercuri ale opiniei publice din întreaga lume. Fotografiiile înfățișează două aspecte de la demonstrațiile care au avut loc la Helsinki (stînga, sus) — în cadrul căreia participanții și-au exprimat protestul față de bombardarea R.D. Vietnam și simpatia față de cauza dreaptă a poporului vietnamez — și la Londra (dreapta, sus) — unde împotriva războiului din Vietnam au manifestat numeroși clerici din capitala britanică.

Renumitul om de știință american Robert Oppenheimer, laureat al premiului «Fermi», în 1963, pentru activitatea sa științifică și pentru participarea sa la realizarea primei bombe atomice americane, a încetat din viață la 18 februarie, în vîrstă de 62 de ani.

O imagine care a trecut cu greu dincolo de hotarele Spaniei și care vorbește despre lupta studenților spanioli în sprijinul sindicatelor libere (interzise de autorități), pentru condiții mai bune de învățămînt; afișul de la intrarea Facultății de medicină din Barcelona, cheamă pe studenți la o nouă demonstrație.

